№ 99 (1662)
Серада, 4 чэрвеня 2003 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +20...+22, уначы — +12...+14; у Брэсце ўдзень — +22...+24, уначы — +11...+13; у Гродне ўдзень — +23...+25, уначы — +11...+13; у Віцебску ўдзень — +15...+17, уначы — +12...+14; у Гомелі ўдзень — +15...+17, уначы — +12...+14, у Магілёве ўдзень — +18...+20, уначы — +12...+14. Па ўсёй краіне захаваецца сонечнае надвор'е, без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Скошана ўсяго 7 працэнтаў траў

Па стане на 2 чэрвеня скошана ўсяго 7 працэнтаў траў ад плана. Летась на канец мая (заўважце, на канец мая!) гэты паказчык складаў больш за 11 працэнтаў. Тое ж і па нарыхтоўцы сенажу. Летась на канец мая яго было 5,3 працэнта ад плана, цяпер у два разы менш — толькі 2,34 працэнта. Травяной мукі маем 1,43 працэнта, а год таму яе было 5,67 працэнта.

Стракатыя паказчыкі і па абласцях. Калі ў Гродзенскай скошана траў на плошчах, якія складаюць больш за 16 працэнтаў ад наяўных, у Гомельскай — 12 працэнтаў, дык у Мінскай — 3,38, Магілёўскай — 1,6 працэнта. Травяной мукі працаўнікі Брэстчыны маюць 6,4 працэнта, а Міншчыны і Магілёўшчыны — нуль. Скажуць, што на поўдзень краіны вясна прыходзіць раней, таму там і касьбу вядуць даўжэй. Яно так. Але як тады разумець паказчыкі па нарыхтоўцы сіласу? Яго ёсць да плана: на Брэстчыне — 0,57 працэнта, Міншчыне — 0,36, Магілёўшчыне — 0,5 працэнта, а ў паўночнай Віцебшчыне — 0,6 працэнта.

Так што справа не толькі ў надвор'і, але і ў жаданні. А вось яго часта нестае, нягледзячы на селектарныя ды іншыя нарады.

Яўген ТАЎГЕНЬ.
Фота IREX/ProMedia

Правяраюць жонку пракурора

Аддзел па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Ленінскага РАУС Гродна праводзіць праверку гаспадарчай дзейнасці Саюза палякаў на Беларусі. У поле зроку праваахоўных органаў патрапіла ТАА "Прамыслова-гандлёвая палата Саюза палякаў на Беларусі", дырэктарам якога з'яўляецца Людміла Сідо, жонка начальніка аддзела па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй Гродзенскай абласной пракуратуры.

Следчы АБЭЗ Мікалай Каваленка пацвердзіў факт вядзення праверкі, але адмовіўся размаўляць з карэспандэнтам "Народнай Волі", спасылаючыся на адсутнасць санкцыі кіраўніцтва.

Нагадаем, што ўпершыню прозвішча пракурора Уладзіміра Сідо прагучала ў сувязі з працэсам над журналістамі ГРТ Паўлам Шараметам і Дзмітрыем Завадскім. Менавіта Сідо прадстаўляў на гэтым працэсе дзяржаўнае абвінавачванне. Пасля паспяховага завяршэння працэсу ён быў пераведзены ў Гродзенскую абласную пракуратуру, дзе ўзначаліў барацьбу з карупцыяй.

Андрэй АДЛЯНІЦКІ.

Хто пастаўляў зброю ў Ірак

5 чэрвеня Хельсінкская камісія ЗША правядзе слуханні з мэтай выяўлення фактаў незаконнай пастаўкі зброі ў краіны-ізгоі і парушэння міжнародных дагавораў аб нераспаўсюджванні зброі дзяржавамі — членамі Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе.

Слуханні заклікаиы вызначыць, ці былі краіны — члены АБСЕ ўцягнуты ў пастаўку зброі або іншага ваеннага абсталявання ў такія дзяржавы, як Ірак, Іран і Паўночная Карэя.

Як паведамляе Хельсінкская камісія, асаблівая ўвага будзе нададзена краінам, "у дачыненні да якіх ёсць падставы меркаваць, што іх урады могуць быць актыўна задзейнічаныя ў распаўсюджванні зброі і іншага ваеннага абсталявання". Слуханні засяродзяцца на паведамленнях СМІ аб незаконнай пастаўцы зброі з Беларусі, Расіі, Украіны і краін Балканскага рэгіёна.

Вольга ЛАПІКАВА, БелаПАН.

Помнік Андрэю Вангіну

У невялікім польскім гарадку Гневе, што пад Гданьскам, адбылося ўрачыстае адкрыццё надмагільнага помніка беларускаму акцёру Андрэю Вангіну.

Андрэй Вангін нарадзіўся ў 1895 годзе ў мястэчку Відзы (сёння Браслаўскі раён Віцебскай вобласці). Акцёр стаў знакаміты як удзельнік вядомай беларускай трупы Галубка. Пасля другой сусветнай вайны жыў у Гданьску, памёр у 1977 годзе ў гарадку Гнеў. Магілу Андрэя Вангіна адшукалі актывісты беларускай арганізацыі Гданьска.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

ЗАКУЛИСЬЕ

Любитель экстрима

Раньше председатель группы "Республика" ***Сергей Скребец*** *был увлечен экстремальным туризмом, а теперь — исключительно работой в Палате представителей.* ***"Для меня это тоже своего рода экстремальный туризм",*** *— и в шутку и всерьез говорит депутат.*

Увлеченный изотерикой

В мае Сергей Скребец впервые прыгнул с парашютом.

"Я уже не молодой человек, мне 39 лет, поэтому это было осознанное решение, — говорит он. — С физической подготовкой у меня все в порядке: долгое время я активно занимался спортом, сейчас иногда по утрам бегаю, несколько раз в неделю плаваю. Теоретической подготовки по прыжкам с парашютом, откровенно говоря, было маловато. За двадцать минут энтузиасты гродненского аэроклуба "Альбатрос" объяснили мне всю теорию, на всякий случай уточнив: "Все понял? Тогда вперед!".

Самое главное — через три секунды после прыжка посмотреть, раскрылся ли купол. Если нет, значит, надо выбрасывать запасной. К счастью, у меня обошлось без происшествий и травм, если не считать, что при приземлении я едва не врезался в футбольные ворота. Все-таки прыжок с парашютом — занятие небезопасное...".

Скребец не может толком ответить на вопрос, что все-таки заставило его сигануть с борта самолета. "Пять лет назад меня спрашивали, зачем я поехал на Тибет. Я так и не смог объяснить...".

Кстати, на Тибете Скребец умудрился побывать несколько раз вместе с делегацией врачей-парапсихологов, а также с йогами и буддистами. С тех пор Сергей Николаевич стал увлекаться изотерикой.

Вовлеченный в криминал

На днях прокуратура Беларуси предложила депутату заняться более приземленными вещами, нежели изотерика, — ***5 июня*** Скребца просят явиться к старшему следователю по особо важным делам **В.Тереховичу**. Как написано в повестке, *"для производства следственных действий"*.

Напомним, что Сергей Скребец подозревается в содействии незаконному получению крупных кредитов в одном из филиалов "Беларусбанка" директорами ООО "Белтрэйдэкспо" и ЗАО "Торговый дом "БелБабаевское". По данным следствия, фирма "Белтрэйдэкспо" с использованием ложных документов получила 188 тысяч долларов, а "Торговый дом "БелБабаевское" — 340 тысяч, которые впоследствии были переведены в Москву на счет некого предприятия "Техимпорт". В следственном отделе Управления по борьбе с оргпреступностью и коррупцией прокуратуры говорят, что это предприятие нигде не значится: реквизиты, которые были представлены в "Беларусбанк", оказались подложными...

Дела по обвинению директоров "Белтрэйдэкспо" и "БелБабаевский" в невозвращении кредитов уже слушались в суде.

Начальник департамента финансовых расследований Комитета Госконтроля по Минску и Минской области **Олег Колосовский**, комментируя "дело Скребца" в официальной прессе, заявил, что во время следствия экс-директор "Белтрэйдэкспо" **Роман Ривкин** и остальные обвиняемые в незаконном получении кредита говорили о том, что Скребец якобы не просто лоббировал интересы вышеуказанных фирм, а вполне конкретно и непосредственно организовывал получение кредитов. Благодаря своему высокому положению он в глазах банкиров являлся как бы гарантом возврата банку многотысячных кредитов. Интересно, что попавшие на скамью подсудимых банкиры отмечали, будто депутатский статус Скребца во многом влиял на то, что они халатно отнеслись к проверке представленных для получения кредитов документов *(вот уж никогда бы не подумала, что депутат Палаты представителей действует на банкиров, как удав на кролика! —* **М.К.***)*

Новый директор филиала №510 "Беларусбанка" **Лариса Балабанова**, принимавшая участие в попытках возвращения кредитов, утверждает, что, когда в деле многое стало проясняться, Скребец просто пропал. Он *"не отвечал на телефонные звонки. Работники службы безопасности банка искали его даже в парламенте, но и там он уклонился от встреч. Честно скажу, что всех нас это очень удивило. Ведь сначала мы искренне полагали, что Скребец, который раньше возглавлял фигурирующие в уголовном деле коммерческие структуры, заинтересован в поиске истины, желает помочь попавшему в беду банку. Мы не могли понять логику человека, который сначала выражает сочувствие и готовность помочь, а затем прячется. Но когда мы узнали, что фамилия депутата фигурирует в уголовном деле, нам все стало понятно. Ну а если сейчас он желает придать этой незаконной сделке какую-то политическую окраску, то я оставляю это на его совести..."*

В ответ на упреки г-жи Балабановой Скребец говорит, что депутату сложно пропасть в парламенте. "Смешно комментировать, что я уклонялся от встреч и при этом подписывал банковские протоколы, — говорит Сергей Николаевич. — Я и сейчас выражаю сочувствие и готовность помочь банку возвратить его капиталы. Однако для этого необходимо вернуть документы, печати и конфискованное имущество фирмам, снять арест со счетов...".

Несмотря на то что старший следователь в своем послании к Скребцу сделал упор на морально-этический момент (*"Считаю, что как представитель законодательной власти в данном случае Вы должны служить примером законопослушного поведения другим участникам процесса"),* появляться в прокуратуре депутат не намерен.

"Весной этого года ряд должностных лиц фирм ЗАО "Торговый Дом "БелБабаевское" и ОДО "Белтрэйдэкспо" признан виновным и осужден к различным мерам наказания, — говорит Сергей Николаевич. — По этим делам я в качестве свидетеля не допрашивался, в суд не вызывался, однако в приговорах в нарушение ст.301 Уголовно-процессуального кодекса указывается на мое участие в совершении этих преступлений с указанием фамилии и должности — генерального директора ЗАО "БелБабаевское".

Еще до разрешения дела судом в мой адрес прозвучали публичные обвинения органов предварительного расследования, главы государства и других высших должностных лиц, чем грубо нарушена презумпция невиновности.

Я не совершал никаких противоправных действий, преследуемых в уголовном порядке, и поэтому считаю себя невиновным, а уголовное дело, возбужденное в отношении меня, — политически мотивированным за мою активную гражданскую, общественную и депутатскую деятельность, в том числе в составе группы "Республика" Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь.

При таких обстоятельствах я не верю в объективное и справедливое разрешение данного уголовного дела, я отказываюсь от дачи показаний".

Марина КОКТЫШ.

Скребец после прыжка с парашютом.

Як праваліліся гандляры

Да гэтага часу збываюць сельгаспрадукцыю мінулагодняга ўраджаю магазіны Віцебскага гарплодагароднінагандлю. Цэны, праўда, сучасныя, свежыя. Але і гэта не дапамагае гандлёваму прадпрыемству разлічыцца з велізарнымі даўгамі.

Мінулай восенню, як і штогод, кіраўніцтва гарплодагароднінагандлю запэўніла выканаўчую ўладу і насельніцтва, што аб'ёмы закладкі на зіму гародніны перавысілі планавыя паказчыкі, і ў магазінах з гэтымі прадуктамі не будзе праблем як мінімум да лета.

Але, як стала вядома пазней, абяцанне аказалася перабольшваннем, а прасцей кажучы, — падманам. Замест запланаваных 2 тысяч тон бульбы заклалі ў сховішчы толькі 700 тон. Завышаныя лічбы былі прадстаўлены "наверх" і па іншых пазіцыях: бураках, моркве, цыбулі. А каб хоць неяк пацвердзіць лічбы, кіраўнікі гандлю ўключылі ў справаздачныя паперы гародніну, прынятую на захоўванне ад калгасаў і саўгасаў, але не закупленыя і не адпраўленыя ў магазіны. Складаліся фальшывыя дакументы аб тым, што гэтыя тавары ўжо знаходзяцца ў гандлёвай сетцы.

Вынікам гэтага махлярства было тое, што востры дэфіцыт гародніны на віцебскіх прылаўках праявіўся ўжо ў лютым. Кіраўнікам гарплодагароднінагандлю не заставалася нічога іншага, як браць крэдыты і закупляць сельгаспрадукцыю ў іншых абласцях Беларусі па больш высокіх цэнах, чым яшчэ нядаўна маглі атрымаць мясцовую.

Зразумела, і прадаваць прыйшлося даражэй, з-за чаго гараджане хутка забылі шлях у магазіны і кінуліся на базар. Выручка гарплодагароднінагандлю аказалася настолькі нязначнай, што ён не змог ва ўстаноўлены тэрмін разлічыцца за крэдыты і з пастаўшчыкамі прадукцыі, многія з якіх да гэтага часу чакаюць грошай за гародніну восеньскай пары.

І сёння ўспамінаюць нядобрым словам гандляроў у прыгарадным калгасе імя Чырвонай Арміі, якому гарплодагароднінагандаль павінен з кастрычніка 70 мільёнаў рублёў.

Агульная крыдыторская запазыка гандлю складае больш за мільярд! Да гэтага трэба дадаць страты ад сапсаваных за зіму прадуктаў, а разам з тым і 130 мільёнаў рублёў штрафных санкцый, якімі адзначыў "дзейнасць" гандляроў Камітэт дзяржкантролю пасля нядаўняй рэвізіі.

Сяргей БУТКЕВІЧ.
Віцебск.

ПРОСЬБА РЕДАКЦИИ

Помогите бедным...

Нет того дня, чтобы в редакцию не позвонили и не попросили: "Помогите подписаться на "Народную волю"...". Эти слова мы слышим от бывших малолетних узников, испытывающих ныне большие финансовые трудности, от людей, ставших по воле судьбы инвалидами и, понятно, еле-еле сводящих концы с концами, от пенсионеров с минимальной пенсией, от тех, у кого большие семьи, а доходы мизерные... Да мало ли сегодня людей, бюджет которых не позволяет выделить несколько тысяч рублей на подписку на любимую газету.

Но мы знаем: многие и сами живут неплохо, и другим могут помочь. **Именно к Вам, людям состоятельным, и обращается редакция. Проявите сочувствие к тем, кто рядом с Вами, но нуждается в поддержке.** Это могут быть Ваши родственники, это могут быть ваши соседи, это могут быть ваши сослуживцы, приятели... Для Вас это — движение души, а для них — каждый день глоток свежего воздуха. Правдивая информация — это духовный кислород, без которого человек не может нормально жить.

Мы обращаемся к руководителям фирм, предприятий. У Вас много хороших людей, которые заслужили подарка. Оформите им подписку на "Народную волю" — чем не подарок?

Помогите тем, кто в Вашей помощи нуждается, — Бог воздаст Вам по заслугам.

С надеждой на взаимопонимание —

РЕДАКЦИЯ ГАЗЕТЫ "НАРОДНАЯ ВОЛЯ".

ПРОТЕСТ

Судебный иск к авторам Союзного государства

Журналистов ознакомили с копиями исков, поданных шестью минчанами в Верховный суд Республики Беларусь на действия высшего должностного лица и государственных органов. Возраст истцов от 40 до 60 лет.

К.Кошель, Г.Плешко, С.Попков, А.Радюк, А.Чехольский, В.Юхо обратились в высшую судебную инстанцию с просьбой:

— признать, что Договор о создании Союзного государства от 8.12.1999 года коренным образом меняет условия жизни граждан, нарушает их конституционные права, угрожает здоровью и жизни детей;

— признать Договор о создании Союзного государства от 8.12.1999 года недействительным, поскольку он противоречит Конституции Республики Беларусь (принят с нарушением статей 7 и 8 Основного закона и статей 3 и 16 Закона "О Президенте Республики Беларусь);

— обратиться в Конституционный суд с ходатайством о признании того, что статья 1 Договора о создании Союзного государства от 8.12.1999 года по своей сути не соответствует положениям статьи 1 Конституции Республики Беларусь.

Кроме того, истцы начали сбор подписей под этим обращением. Подписавшиеся граждане Беларуси будут иметь право участвовать в судебном процессе в качестве третьих лиц без оплаты госпошлины.

Если, конечно, такой процесс состоится.

Потому как уже получен ответ из Верховного суда о направлении упомянутых исков в суд Ленинского района столицы "для решения вопроса о возбуждении дела". Однако, как известно, дела подобного рода в отношении высших должностных лиц рассматриваются именно в Верховном суде.

Журналисты поинтересовались у инициаторов пресс-конференции: "Что послужило толчком к обращению в суд именно сегодня, ведь с момента подписания Договора прошло два с половиной года?" В ответ прозвучало: "Принятие парламентом в первом чтении закона о направлении белорусских граждан в горячие точки для участия в военных действиях под личиной миротворческих операций".

Валерий ЩУКИН.

Газета «Известия» абараняе ўласнага карэспандэнта ў Мінску

1 чэрвеня газета "Известия" зрабіла афіцыйную заяву ў сувязі з сітуацыяй вакол уласнага карэспандэнта газеты ў Мінску.

29 мая Міністэрства замежных спраў Беларусі вынесла ўласнаму карэспандэнту "Известий" у Мінску Алене Данейка афіцыйнае папярэджанне аб парушэнні закона Рэспублікі Беларусь "Аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі". Прычынай для гэтага паслужыў апублікаваны ў "Известиях" 22 мая матэрыял Кацярыны Грыгор'евай і Алены Данейка "Лукашэнка стаў у позу", у якім гаварылася пра адмену запланаванай на 2—3 чэрвеня сесіі Парламенцкага сходу Саюзнай дзяржавы ў Магілёве. Аўтары звязвалі адмену мерапрыемства з крызісам у расійска-беларускіх адносінах і выказвалі меркаванне, што сам А.Лукашэнка з'яўляецца праціўнікам рэальнай інтэграцыі Расіі і Беларусі.

"У беларускіх СМІ, — адзначаецца ў заяве "Известий", — публікацыя выклікала неадэкватную рэакцыю. Падкантрольныя адміністрацыі Аляксандра Лукашэнкі газеты і тэлеканалы абрынуліся на "Известия" з выпадамі, якія нават блізка не нагадвалі крытыку. Аўтары матэрыяла называліся не інакш як "прадажнымі пісакамі", а сама газета — "брыдкай". Гэта было бруднае цкаванне з пераходам на асобы, несумяшчальнае з нормамі цывілізаванай палітычнай дыскусіі".

Прадстаўнікі "Известий" адзначаюць, што крэда газеты заўсёды было "максімальна поўнае і сумленнае інфармаванне чытачоў аб тым, што адбываецца ў свеце". "Сёння ў Расіі, у адрозненне ад Беларусі, улада не можа загадаць газеце, што ёй пісаць і што не пісаць. Мы ўпэўнены, што сумленнае інфармаванне расійскіх грамадзян аб сапраўдным становішчы рэчаў у Саюзнай дзяржаве Расіі і Беларусі адпавядае нацыянальным інтарэсам — нават калі гэта не падабаецца беларускім уладам", — гаворыцца ў заяве расійскага выдання.

Аляксей ШЭІН.

СКАНДАЛ

Браты Цыгалкі больш не будуць гуляць за «Дынама»

Навaспечаны трэнер мінскага "Дынама" Анатоль Байдачны не толькі бліскуча дэбютаваў у нацыянальным чэмпіянаце, але і настроіў сваіх футбалістаў забіць у вароты ВА-БДУ ажно чатыры мячы.

Два галы ў вароты армейцаў закалаціў форвард сталічнага "Дынама" Мікалай Рындзюк, па адным — Сяргей Карніленка і Петар Златінаў.

Гульня як гульня: нічога асаблівага. Але што было заўважана: на полі не выступалі двое вядучых ігракоў мінскага клуба — браты Цыгалкі.

Па словах Анатоля Мікалаевіча, Максім і Юра ў канфліктных адносінах з кіраўніцтвам клуба. "Мне такія ігракі не патрэбны, — заявіў Байдачны, — трэба ствараць моцны калектыў, а не бабскі батальён. Чым я і збіраюся заняцца ў бліжэйшай перспектыве".

Аказваецца, і Максім, і Юра адмовіліся гуляць за "Дынама", кантракт з якім падпісаны ажно да 2005 года. Што стала прычынай падобнага скандалу, карэспандэнт "Народнай волі" вырашыў высветліць, дазваніўшыся братам у Стайкі, дзе яны рыхтуюцца да адборачнага матча чэмпіянату Еўропы са зборнай Галандыі.

— Мы больш не будзем гуляць за мінскае "Дынама", — заявіў па тэлефоне варатар Юрый Цыгалка, — і я спадзяюся, што пакуль мы будзем рыхтавацца да адказных сустрэч са зборнай Беларусі, кіраўніцтва клуба адшукае нам новы клуб. Нас не задавальняюць умовы, прадастаўленыя "Дынама", і новыя трэнерскія пазіцыі. Мы — прафесіяналы і за дубль гуляць не збіраемся!

Вольга РАМАНЮК.

Сколько нужно денег?

По данным экономической прессы, в обращении Беларуси находится примерно 20 квадриллионов белорусских рублей или один миллиард долларов. Кое-кто считает, что денежную массу можно увеличить в 10 раз. Я придерживаюсь почти такого же мнения. И вот почему. Как видно из предложенного читателям "Народной воли" графика, тринадцать лет назад денежная масса была 39,76 миллиарда долларов (по данным статистики). Таким образом, произошло ее уменьшение почти в 40 раз. Вот почему увеличение денежной массы в обращении в 8 раз — это оптимальный вариант.

Александр СИДОРОВИЧ,
житель Минска.

Изменение рублево-денежной массы в обращении (РДМ) и валового внутреннего продукта (ВВП) в Беларуси за последние 20 лет.

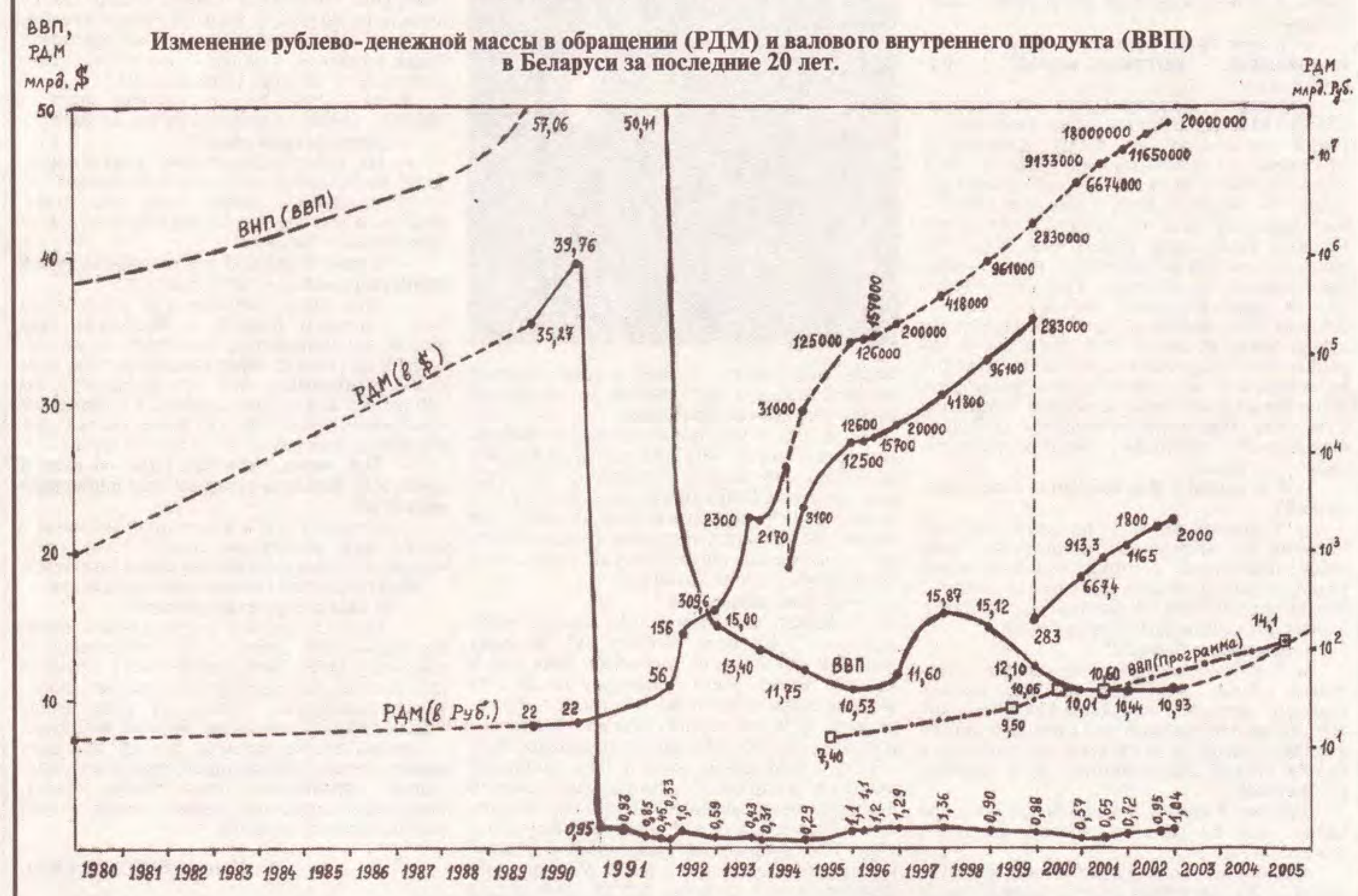

На рэчку!

Фота IREX/ProMedia.

ПУЛЬС

Гродзенцы не верацьу латарэі

Чарговы раз быў перанесены розыгрыш тыражу грашова-рэчавай латарэі "Гарадніца-1". Распараджэнне аб гэтым прыняў Гродзенскі аблвыканкам.

Нягледзячы на адпаведную рэкламную кампанію ў дзяржаўных СМІ і тое, што актыўны ўдзел у распаўсюджванне латарэйных білетаў на дзяржаўных прадпрыемствах і ўстановах Гродна прымалі органы мясцовай улады, было прададзена менш за палову агульнага накладу латарэі.

Гродзенцаў не спакусілі абяцаныя прызы, сярод якіх 2 аўтамабілі. У такіх умовах аблвыканкаму не засталося нічога іншага, як у чарговы раз перанесці розыгрыш.

Васіль Піроржнік, кіраўнік дачэрняга унітарнага прадпрыемства "Гродналатарэя", бачыць прычыну нізкай папулярнасці "Гарадніцы-1" у тым, што насельніцтва ў прынцыпе не верыць у латарэі.

Згодна з распараджэннем аблвыканкама, розыгрыш "Гарадніцы-1" мае адбыцца 21 чэрвеня.

Андрэй АДЛЯНІЦКІ.

На Брэстчыне 20 тапельцаў

За апошні месяц у вадаёмах Брэсцкай вобласці патанула больш за два дзесяткі чалавек, восем з іх — за апошнія тры дні.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе УУС Брэсцкага аблвыканкама, 30 мая на вадзе загінулі два чалавекі. У Мухаўцы патануў жыхар Кобрына 28 гадоў, а ў Ясельдзе — грамадзянін Арменіі, які прыехаў у вёску Нарутовічы Бярозаўскага раёна ў госці. Ён патануў падчас рыбалкі, выпаўшы з лодкі.

31 мая загінулі тры чалавекі, у ліку якіх 5-гадовы хлопчык, жыхар вёскі Ніжні Церабежаў Столінскага раёна. Дзіця было пакінута без нагляду і патанула ў рэчцы Церабежаўка. Падчас рыбалкі ў рацэ Камянцы непадалёк ад вёскі Чырвоны Двор патануў непрацуючы 42-гадовы брэстаўчанін. 31 мая ў вадаёме каля хутара Прыпяць Лунінецкага раёна быў знойдзены труп жанчыны ў адзенні. У гэтым выпадку высвятленнем абставін смерці займецца пракуратура.

Тры чалавекі загінулі ў вадзе 1 чэрвеня. У Мухаўцы — 21-гадовы студэнт Брэсцкага дзяржуніверсітэта, які спрабаваў пераплыць раку, у вадаёме каля вёскі Хвалава — 27-гадовы трактарыст калгаса "Іскра" Пружанскага раёна, у вадаёме каля вёскі Святая Воля Івацэвіцкага раёна — дзяўчынка 8 гадоў.

Часцей за ўсё прычынай трагедый на вадзе становіцца купанне ў нецвярозым стане і пераацэнка ўласных сіл.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН.

Воруют... почку?

Во имя продления жизни на этом свете одному человеку ускоряют уход на тот свет другому

Информация российских средств массовой информации о пресечении в 20-й московской больнице попытки незаконного изъятия почки вряд ли оставила равнодушными и жителей нашей страны...

Сотрудники Московского уголовного розыска и прокурор ворвались, в прямом смысле этого слова, в операционную в тот момент, когда хирург-трансплантолог уже подносил руку со скальпелем к животу 53-летнего пациента, лежащего на операционном столе. Изъятие почки не допустили, труп увезли и захоронили со всеми принадлежащими этому человеку при жизни органами. А прокуратура возбудила уголовное дело по статье "покушение на умышленное убийство".

Основания для возбуждения дела более чем веские. Врачи-реаниматоры милицейского госпиталя, прибывшие вместе с группой захвата, зафиксировали у несостоявшегося донора признаки жизни: сокращалось сердце, было артериальное давление. Пациент жил еще целый час. Более того, трансплантологи намеревались приступить к изъятию у человека органа, не имея акта констатации биологической смерти. Не говоря уже о такой "мелочи", как согласие самого донора или его родственников. Сотрудники МУРа обнаружили у трансплантологов лишь чистые бланки актов смерти и изъятия органов для пересадки с подписями судмедэкспертов.

И вот уже второй месяц по всей России операции по пересадке органов не проводятся. Нет, трансплантация не запрещена, просто виртуальная скамья подсудимых приобрела реальные очертания. И врачи-реаниматоры, поскольку именно они констатируют так называемую биологическую смерть у пациента с бьющимся сердцем, напряженно ожидают развязки ситуации.

Насколько затянется пауза, сказать трудно. Давление на следствие будет колоссальное — затронуты очень большие деньги. Ведь стоимость внутренних органов человека в долларовом исчислении обозначается пяти-шестизначными числами, а количество трансплантаций, проводимых на Земле в течение года, приближается к ста тысячам.

Органы для пересадки изымают не только у человека, находящегося при смерти, но и у абсолютно здоровых людей. Об одном таком случае сообщала "Комсомольская правда" в ноябре 2000 года. Пятилетнего Андрюшу бабушка, папа и мама продали на запчасти за 90.000 долларов (первоначально запросили сто тысяч). И это не где-нибудь в банановой республике, а в Рязани — самом центре России.

В программе "Честный детектив" (РТР) рассказали о продаже из Нальчика (Кабардино-Балкария) в Израиль российских детей и живых взрослых доноров. Преступники изобличены и осуждены, но никого из проданных детей так и не обнаружили. Выяснили лишь стоимость "товара". Младенец до года — 50.000, ребенок в возрасте одного-двух лет — 100.000 долларов.

* * *

С пересадкой человеческих органов я столкнулся в 1996 году, когда в Верховный Совет 13-го созыва поступил законопроект о трансплантации. Законопроект усиленно лоббировали в парламенте. В это же время средства массовой информации заполонили материалы о сотнях наших сограждан, спасти которых от гибели могла только трансплантация почки. И это — правда (для пересадки других органов в Беларуси отсутствует необходимая материально-финансовая база). Беда только, что во имя продления жизни одного человека на этом свете приходится ускорить уход на тот свет другому.

Проблема — в несовместимости человеческих тканей. Даже кровь одной группы (а таковых всего восемь) перед переливанием проверяют на индивидуальную совместимость с пациентом. Вероятность же совместимости при пересадке костного мозга (фактически — те же клетки крови), а тем более внутренних органов, на несколько порядков ниже. Более того, кровь заготавливают про запас, а изъятый орган может находиться вне организма очень непродолжительное время: сердце и легкое — 6 часов, печень — сутки, почка — до полутора суток. Но это в том случае, когда изымать орган начали при бьющемся сердце. Если почку взять после остановки сердца, то "живучесть" ее составит всего 20 минут. Чтобы уложиться в такой жесткий лимит времени, придется ставить рядом два операционных стола и работать одновременно двум бригадам хирургов...

Ежегодно в Беларуси проводят десятки операций по пересадке почек. И делаются они в Центре трансплантации, расположенном в Минске на территории 4-й клинической больницы. Везти туда умирающего донора даже в столице не на чем: отсутствуют машины скорой помощи, оборудованные аппаратами для поддержания работы сердца и легких. Иначе говоря, вот уже более 30 лет в Беларуси почки изымают при бьющемся сердце. Делают это исключительно хирурги Центра трансплантации. Их вызывают, когда в реанимацию какой-либо клиники доставляют нужного донора.

Но кое-что для трансплантации остается и клинике. К примеру, суставы. В ходе работы над законопроектом мне довелось побывать в операционной морга одной из больниц (это совсем не то помещение, где патологоанатомы производят вскрытие). Оборудование и стерильность операционного блока на самом высочайшем уровне! Оно и понятно: малейшая инфекция, попавшая в трансплантат, приведет к отторжению пересаженной ткани и финансовым проблемам отлаженного бизнеса.

Человек, получивший несовместимую с жизнью черепно-мозговую травму, может скончаться до получения результатов и определения пригодности его органов к трансплантации. И потому анализы эти делаются еще при жизни. Во-первых, у доноров, сдающих кровь. Во-вторых, при клиническом обследовании пациентов.

В отличие от Соединенных Штатов, Канады, Японии, Великобритании, Германии и многих других стран, в которых требуется согласие донора и родных на изъятие органа, в России и Беларуси никто никого не спрашивает. На мой запрос о количестве полученных Центром разрешений на изъятие почек поступил ответ: "Ни одного". И, судя по завесе молчания вокруг этой темы, за прошедшие семь лет ничего не изменилось.

Я внимательно изучил инструкцию Минздрава по транспортировке человеческих органов из Беларуси за границу. В ней все расписано по минутам. Начало операции по изъятию органа жестко привязано ко времени вылета самолета, а вовсе не к моменту смерти мозга. Это было в 1996 году. Ныне, похоже, от такой практики отказались. Дешевле и безопаснее переправить живого донора и произвести пересадку на месте.

Доставлять надо не человека вообще, а конкретного донора к конкретному пациенту. Об этом весьма красноречиво показано в упомянутой передаче Российского телевидения. У ребенка брали кровь и везли пробу в другую страну. Только кровь: фотографии малышей и другие сведения о них организаторов не интересовали. Дети до трех лет — идеальные субъекты костного мозга для трансплантации. Мой костный мозг, здорового, в общем-то, 60-летнего мужика, и даром никому не нужен. А малыши ценны еще и тем, что платы за свой костный мозг не потребуют.

Без пересадки костного мозга и внутренних органов, пока органы эти не станут воспроизводить из клеток человеческого организма, пожалуй, не обойтись. Только вот делать это надо на принципах гласности и добровольности. Анонимность — питательная среда для криминального бизнеса. Именно этим, на мой взгляд, и объясняется появление в операционной 20-й московской больницы людей в форме милиции и прокуратуры.

Валерий ЩУКИН, депутат Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва.

Канцэрт без апладысментаў

У мінскім Доме ветэранаў адбыўся канцэрт-рэквіем "Мы помнім вас", прысвечаны памяці загінуўшых на Нямізе ў 1999 годзе. Канцэрт-рэквіем, канцэрт-малітва, канцэрт-перасцярога. Канцэрт без апладысментаў.

Загінуўшыя маладыя душы назаўсёды застануцца ў сэрцах родных і блізкіх, а таксама ў сэрцах людзей, якія рэагуюць на чужы боль, як на свой асабісты. Нельга прымірыцца з тым, што адбылося. Заўсёды прыйдзецца жыць з пытаннем: чаму гэта стала магчымым, чаму замест вяселляў і нараджэнняў дзяцей — заўчасная смерць?

...Марыі, Вольгі і Таццяны, Анастасіі, Люды, Іны...

Святланы, Жанны, Аляўціны, Алёнкі, Вікі і Ірыны...

Чым можна супакоіць бацькоў гэтых дзяўчынак? Дзе знайсці тыя словы, каб нечалавечы боль стаў не такім жудасным?! Я ўпэўнена ў тым, што, калі знойдзецца найбольшая колькасць людзей, гатовых раздзяліць гэты боль, родным загінуўшых будзе лягчэй.

З такой упэўненасцю жывуць на зямлі муж і жонка Яўген і Ларыса Стахоўскія, людзі надзвычай добрыя і абаяльныя. Гэта вельмі прыгожая пара, якіх, дарэчы, не закранула бяда на Нямізе. І тым не менш жаданне прыняць на сябе хоць невялікую толіку ўдараў лёсу іншых людзей стала для іх справай гонару.

Штогод за свой кошт яны арганізоўваюць канцэрты Памяці, на якія з кожным разам прыходзіць усё больш людзей: і ў глядзельную залу, і на сцэну — для ўдзелу. Чатыры гады таму ўпершыню Яўген Міхайлавіч спяваў адзін у амаль пустой зале. З таго часу ўсё змянілася. З'явіліся новыя прыхільнікі гэтага мерапрыемства. І кожны раз канцэрт гучыць з новай сілай, з больш моцным накалам.

Сам Яўген Міхайлавіч, маючы ад прыроды прыгожы голас, бярэ ўрокі вакалу, для таго каб спяваць найбольш прафесійна. Ларыса Анатольеўна, музыкант па адукацыі, валодае не толькі музычнымі інструментамі, але і вельмі прыгожым голасам. Песня "Дожджык асенні, паплач аба мне" прагучала на апошнім канцэрце як рэквіем.

Сярод удзельнікаў канцэрта — не толькі прафесійныя артысты, але і аматары. Толькі канцэрт ад гэтага нічога не губляе, а, наадварот, набывае. Пастаяннымі ўдзельнікамі сталі заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь, гітарыст волей Божай Сяргей Анцішын, гітарыст і вакаліст Аляксандр Цэрахаў, кампазітар і педагог Леанід Гуцін, студэнт Беларускай Акадэміі музыкі, чалавек вельмі таленавіты Міхаіл Русіноўскі са сваёй маладой прыгажуняй-жонкай Інай.

Каб канцэрт атрымаўся высокапрафесійным, з вялікім натхненнем працуе мастацкі кіраўнік праграмы — заслужаны работнік культуры Рэспублікі Беларусь Адам Асманавіч Мурзіч. Дзякуючы яму ў гэтым годзе ў праграме прынялі ўдзел навучэнцы Мінскага музычнага вучылішча імя М.І.Глінкі: А.Прохараў, В.Падукоў, А.Макарэвіч (вакал), Н.Сялюк (мастацкае слова), Т.Усік, а таксама педагог гэтага вучылішча Ірына Германаўна Чаленка (фартэпіяна).

Прыняў удзел нават студэнт С.-Пецярбургскай кансерваторыі, некалі вучань Адама Асманавіча, Андрэй Быкоўскі. Яго барытон не толькі крануў сваёй прыгажосцю, але здзівіў і ўразіў.

Бацькі, родныя і сябры загінуўшых бязмерна ўдзячны сям'і Стахоўскіх за тое, што робяць яны сваю справу бескарысліва, ад усяго сэрца. Удзячны ім і ўдзельнікі канцэрта. Дзякуючы гэтым незвычайным людзям усе ўдзельнікі сталі сябрамі, амаль што раднёй. Яны разам адпачываюць, працуюць над новымі праектамі.

"Без гэтага ўжо нельга жыць", — гаворыць бацька Ларысы, які прыязджае са Светлагорска на кожны такі канцэрт.

А сын Яўгена і Ларысы — Барыска, які заканчвае падрыхтоўчы клас, мне сказаў пасля канцэрта: "У наступным годзе Адам Асманавіч мне падбярэ песню, і я таксама яе спяю".

Я нікольні не сумняваюся ў тым, што такое можа быць, як і не сумняваюся, што ніколі не знікнуць людзі, гатовыя раздзяліць чужы боль, падставіць плячо тым, хто ў гэтым мае патрэбу.

Яўгенія БОГУШ.
Фота IREX/ProMedia.

НОВЫЯ ЛЮДЗІ

Я — адзіночка

— Я працаваў брыгадзірам у калгасе імя Янкі Купалы, — распавядаў Канстанцін Міхайлавіч Корсак, — а ў 89-м годзе, па-мойму, выйшаў Закон аб фермерстве і сталі з'яўляцца першыя мужыкі-фермеры. Гэта было цікава, тым больш што я па натуры — адзіночка і калгасам працаваць не люблю.

Тады ў нас Закрэўскі пайшоў у фермеры, потым — парторг, але ён да такой работы не прывык і праз тры гады кінуў. Ну, і я за імі: спачатку ў кааператыў уступіў, які ў нас з'явіўся, а потым сабраў паперы на фермерства. Дакументы вазіў у райвыканкам з лютага па лістапад 92-га года: то гэта не так, то тое не гэтак... А я па характары зануда: як міма выканкама еду, абавязкова туды забягу. Потым мне падказалі звярнуцца ў Камітэт па зямельнай рэформе, дзе працаваў тады сённяшні наш міністр Русы. Я зайшоў да яго і паскардзіўся, а ён — кулаком аб стол: "Як гэта — зямлю не даюць? А законы на што?" Назаўтра райвыканкам выдзеліў мне зямлю. А праз пару дзён прыехаў інжынер з Гіпразема, але я ўжо не ўзяў участак за 14 кіламетраў, які мне прапанавалі, а ўзяў, дзе сам захацеў!

І пачаў я з пустога месца. Крэдыты давалі невялічкія, я за свой мог купіць толькі трактар, плуг і прычэп. А з адным плугам — не разгонішся... Таму ўзяў я ў аднаго хлопца сеялку, пасеяў, нарэзаў ягонай саджалкай градкі сабе, потым — яму і ўсё — за адзін дзень. Хлопец добры быў, але гультай, таму і разарыўся.

— А што трэба чалавеку, каб фермерствам заняцца, — адукацыя, якасці? — пацікавілася я.

— Стартавы капітал, веды, што даюць СПТВ і Маладзечанскі вучэбны камбінат, — гэтага дастаткова! — заявіў Канстанцін Міхайлавіч. — А потым не лянуйся, чытай! А яшчэ патрэбна нейкае пачуццё гаспадара і асабістай годнасці. Бо я ведаю шмат талковых фермераў, якія кінулі гэтую справу, але ведаю і такіх, якім кожны год б'юць па руках, а яны ўсё роўна робяць сваё. У мяне спадзяванні на моладзь. Тыя, каму зараз 25—30, прывыклі: мама, дай! А вось маладзейшыя ўжо ведаюць, што так проста ім нічога ніхто не дасць, усё трэба самім зарабіць. Мой старэйшы сын вучыцца завочна на эканаміста і мае права падпісваць за мяне фінансавыя дакументы, а меншы займаецца ў гандлёва-эканамічным каледжы. Ці будуць фермерамі? Старэйшы — абавязкова, малодшы — не ведаю.

— А ці хацелі б Вы, каб зямля стала прыватнай?

— У прынцыпе, я — за, але зараз гэта, напэўна, не своечасова і небяспечна. Стане зямля прыватнай, а потым прыйдзе новая ўлада, закон адменіць ды зямлю забярэ... Альбо прычэпіцца да чаго-небудзь і дзяцей наогул без кавалачка зямлі пакінуць.

— Вы проста баіцеся?

— Так, баюся. Зараз я абаронены дзяржавай, у мяне, у крайнім выпадку, тэхніку адабраць могуць, а пабудовы і зямлю — не! Ну што ж, пабатрачаць мае хлопцы ў іншага фермера, дасць ён ім тэхніку, каб пасеяць, а потым яны ураджай збяруць ды і пачнуць усё нанова!

Зайшла ў нас с Корсакам гутарка пра калгас, дзе ён раней працаваў, фермер і кажа:

— Ляжачая гаспадарка! Спецыялісты ўсе сышлі... На пасяўную сёлета прыкамандзіраваў сюды ўсіх, хто раней працаваў, да фермераў звярталіся... Тэхнікі з раёна столькі нагналі, што яна ўжо і лішняя, — агульнымі намаганнямі неяк адсеяліся.

А летась у нас новы старшыня райвыканкама з'явіўся. Мы з хлопцамі дамовіліся папрасіць яго хаця б гектараў па 50 зямлі нам накінуць. Пайшлі, а ён расплакаўся: я — новы чалавек, не ў курсе, што да чаго — не ведаю! Не вырашыў пытання. Прайшоў час, фермеры нашы паперы падрыхтавалі, зноў туды паляцелі, а ім: адмовіць!

— А якая матывацыя?

— Кажа: "Во, буду я такія кавалкі зямлі аддаваць!". Ён што, выкідае яе? За мяжу аддае? У яго ж зямлю хлебаробы просяць! У калгасе летась усяго цэнтнераў па 20 з га збожжа сабралі, ды па 60 — бульбы. А мы атрымалі за 50 цэнтнераў збожжа з гектара, і пад 200 — бульбы, бо год неспрыяльны быў. І што б здарылася, калі б нам калгаснай зямлі яшчэ адрэзалі? У рэшце рэшт, стала б яго тэрыторыя меншай, менш спатрэбілася б там людзей, дык я б іх да сябе на работу ўзяў. І за добрую зарплату добра б у мяне працавалі, нікуды не падзеліся б! У нас адзін фермер наймаў спачатку тых, хто за бутэльку працаваў, паглядзеў — не тая работа. Стаў ім добра плаціць, дык хлопцы піць перасталі! А Закрэўскі пераманіў з калгаса добрага трактарыста, які раней трохі паддаваў. Дык ён, як пачаў добра зарабляць, таксама кінуў гарэлку піць. Зараз яго не пазнаць: здаровым чалавекам стаў: сам — як шафа, твар — як рэпа!

Шэсць гадоў таму Корсаку прыйшла з сельсавета папера, дзе яго абавязалі абмалаціць сваім камбайнам збожжа, пасеянае калгаснікамі на сваіх сотках. Ён пакрыўдзіўся і адгаварыўся тым, што трэба давесці да ладу свой ураджай.

— Уяўляеце? Я — свабодны чалавек, а мяне не просяць, мне — загадваюць! — абураўся фермер. — А нядаўна дзяўчына з сельсавета без усялякіх загадаў нагадала, што хутка Свята Перамогі. У нас жа пяць гадоў таму 360 удзельнікаў вайны было, а зараз ветэранаў разам з інвалідамі ледзь 50 чалавек набярэцца. Летась райвыканкам на кожнага ветэрана выдзеліў тысяч па сем рублёў. Ну, а мы — фермеры Закрэўскі, Пакуш, Цітуленка, Паўлюкоўскі і я скінуліся, зрабілі для ветэранаў стол, купілі добрыя падарункі, машыны нанялі, каб людзі пешшу не хадзілі, у Вязынку нават аўтобус пусцілі. Але параўнайце: раней мясцовая ўлада загадвала, а цяпер — нагадвае! А гэта ўжо зусім па-іншаму ўспрымаецца.

У мяне адзін дзед — ветэран, другі — таксама, толькі ён дакументы ўсе пагубляў.

— Вашы родныя дзяды?

— Не, суседзі. Аднаму 80 гадоў напярэдадні Вялікадня споўнілася. Я ім дапамагаю соткі пасадзіць і наогул усё, што трэба, зрабіць. Але іх дзеці, калі прыязджаюць, мне дапамагаюць таксама.

— А чаму чыноўнікі так неахвотна даюць фермерам зямлю? — запыталася я.

— Дык мы ж выбіваем у іх уладу з-пад ног! — адказаў Корсак. — Фермерам яны ўжо не пакамандуюць, што сеяць ды як убіраць! У нас наогул шмат людзей не тым, чым трэба, займаюцца. Мы летась капусту, па 320 рублёў за кілаграм здавалі, а ў крамах яе прадавалі ўжо па 700. Уяўляеце, колькі пасрэднікаў у ланцугу ад поля да прылаўка?

— Дык, можа, і для Вас, і для нас было б лепш, каб фермеры стварылі свае фірменныя магазіны?

— Будуць у нас і фірменныя магазіны з цягам часу, абавязкова будуць! І мы, такім чынам, вырашым асноўныя нашы праблемы, — збыт прадукцыі і своечасовасць разлікаў.

— А якія планы на будучыню?

— Буду працягваць сеяць збожжа, бульбу, агародніну, лубін, а вось свінагадоўляй займуся ўсур'ёз. Павялічу пагалоўе свіней да пяцідзесяці, як у Закрэўскага, і найму добрага ветэрынарнага ўрача, як гэта зрабіў Паўлюкоўскі. Своечасова вірус не паганяеш, — палову статка страціш. Я хачу, каб урач двойчы ў тыдзень прыйшоў, свінак маіх паглядзеў, прывівачкі, якія трэба, зрабіў, вітамінчыкі пракалоў, адным словам, за мой статак адказваў галавой!

Ганна АРЦЮШКЕВІЧ.

Маладзечанскі раён.

ПАМЯТЬ

Поклониться дорогому человеку...

В сорок первом восемнадцатилетним ушел из родной чериковской деревни Ушаки на фронт мой дядя Антон Васильевич Корнеенко. Защищал осажденный Ленинград, освобождал Прибалтику, получил вместе с другими боевыми наградами три особенно дорогие для него медали "За отвагу". Нередко храбрый сержант-артиллерист заменял, если требовали обстоятельства, командира батареи, отбивал массированные атаки вражеских танков, был тяжело ранен.

Казалось бы, такому молодцу в мирное время — так все нипочем. И впрямь, дядя не боялся никаких трудностей, у него были золотые руки, упорство и терпение в любой работе. Видели бы вы, какой дом построил он в родных Ушаках — на загляденье. Ведь Антон Васильевич был отменным столяром и плотником.

Его любили и ценили сельчане, а вот начальство недолюбливало. Видимо, за независимый характер, самостоятельность в поступках. Я хорошо запомнил его горькие слова: "Уж лучше на фронте, чем со своими бюрократами воевать".

Когда в связи с чернобыльской бедой деревню отселили, он с женой — да еще сосед — остались здесь. Без электричества и радио. Втроем на все Ушаки. Получить положенную отселенцам квартиру в чистой зоне как-то не получилось, да он и не сильно переживал из-за этого. Просто не мог бросить отцовский угол, любил его не только на словах.

Два года назад умерла жена ветерана, а не так давно и он сам. На могилу замечательного человека в опустевшую деревню местное руководство не прислало даже цветочка... Видимо, по-прежнему нерушимым остается разделение ветеранов на две категории: одни — для всяческих торжеств и пышностей, остальные — для забвения...

Но забвения никому и ничему не будет: ни людям, ни их поступкам. Пусть начальство "не заметило" уход в мир иной последнего фронтовика деревни. Мы, родные и земляки, кто знал и любил Антона Васильевича, как и раньше, гордимся им. И память будем беречь, пока сами живы. Весной, на Радуницу, я сел в автобус и отправился в Ушаки на его могилу, хоть дорога из Минска, где я теперь живу, до Черикова не близкая. Поклониться дорогому человеку — святое дело.

Александр КОЛЫМСКИЙ, житель Минска.

Годнае жыццё залежыць ад справядлівых выбараў

Усебеларускі рух "За годнае жыццё" аб'явіў аб пачатку кампаніі "За справядлівыя выбары".

Як паведаміў на сустрэчы з журналістамі ў Мінску старшыня аргкамітэта "За годнае жыццё" дэпутат парламента Валерый Фралоў, кампанія накіравана на падтрымку ўнясення змяненняў і дапаўненняў у дзеючы Выбарчы кодэкс.

Гэтыя папраўкі ўжо падрыхтаваны дэпутацкай групай Палаты прадстаўнікоў "Рэспубліка". Паводле слоў В.Фралова, яны закліканы забяспечыць эфектыўны механізм кантролю кожнай стадыі выбарчага працэсу з боку грамадскасці і палітычных партый.

Змяненні ў Выбарчы кодэкс, у прыватнасці, прадугледжваюць удзел у выбарчых камісіях усіх узроўняў прадстаўнікоў грамадскасці, палітычных партый і арганізацый, пашырэнне паўнамоцтваў назіральнікаў за ходам выбараў і пры падліку галасоў, адмену датэрміновага галасавання, а таксама магчымасць судовага абскарджвання любых рашэнняў арганізатараў выбараў.

За два месяцы аргкамітэт мае намер сабраць 450 тысяч подпісаў грамадзян у падтрымку законапраекта "Рэспублікі". Менавіта столькі, паводле яго слоў, неабходна для ініцыявання рэферэндуму па гэтым пытанні. Але члены аргкамітэта не хочуць выходзіць з такой ініцыятывай, апасаючыся, што ўлады ў гэты рэферэндум могуць уключыць і пытанне аб працягу паўнамоцтваў Аляксандра Лукашэнкі. "Мы хочам паказаць, што маем права на рэферэндум, але не хочам гэтым рэферэндумам даваць Лукашэнку шанц працягнуць свае паўнамоцтвы", — сказаў В.Фралоў.

Юрый ПАЦЁМКІН, БелаПАН.

Есть «Национальный атлас Беларуси»

В Республике Беларусь завершились работы по созданию фундаментального картографического произведения "Национальный атлас Беларуси".

Он состоит из 19 разделов, 11 из которых посвящены природным условиям республики, 7 — социально-экономическим условиям, 1 — истории Беларуси. Всего в НАБ представлены 593 тематические карты.

В реализации проекта "Национальный атлас Беларуси" принимали участие республиканское унитарное предприятие "Белкартография" Комзема, печать тиража осуществлена унитарным предприятием "Минская печатная фабрика", Департамента государственных знаков Министерства финансов Республики Беларусь.

Угнаў МТЗ-80

33-гадовы жыхар вёскі Беразавец Карэліцкага раёна ўгнаў калгасны трактар МТЗ-80.

Скарыстаўшыся хвілінай няўвагі трактарыста, які, не заглушыўшы матор, пайшоў у краму, ён хутка пранік у салон і паехаў. Але ад'ехаць угоншчык здолеў не больш за 400 метраў. Не справіўшыся з кіраваннем, ён выехаў на супрацьлеглую паласу руху і, накіраваўшы трактар у кювет, перавярнуўся.

"Як тлумачыць сам угоншчык, ён нібыта хацеў апрацаваць сваё поле, але гэта хутчэй за ўсё не адпавядае рэчаіснасці, бо падчас здзяйснення злачынства ён быў у нецвярозым стане", — гаворыць Іван Раманюк, следчы Карэліцкага РАУС.

Андрэй АДЛЯНІЦКІ.

За месяц загінулі 64 чалавекі

64 чалавекі загінулі і 40 атрымалі траўмы рознай ступені цяжкасці ў выніку пажараў і надзвычайных сітуацый, што адбыліся ў Беларусі ў маі.

На працягу месяца было зарэгістравана звыш 960 пажараў, матэрыяльны ўрон ад якіх перавысіў 600 мільёнаў рублёў. Байцы пажарных аварыйна-ратавальных падраздзяленняў выратавалі больш за 30 жыхароў рэспублікі і матэрыяльных каштоўнасцей у грашовым эквіваленце на суму каля мільярда рублёў.

З пачатку года падчас пажараў у Беларусі загінулі 616 чалавек — на 62 больш, чым за аналагічны леташні перыяд; ратавальнікамі было ліквідавана 5314 пажараў і 133 аварыі.

Дзмітрый БЕЛЬСКІ.

СПОРТ

«Анахайм» зраўняў лік

У чацвёртым матчы фінальнай серыі за Кубак Стэнлі каманда, у якой гуляе беларускі хакеіст Руслан Салей, ізноў перамагла.

Нагадаем, што ў мінулай сустрэчы "Анахайм Майці Дакз" выйграў у "Нью-Джэрсі Дэвілз" у овертайме з лікам 3:2, дзякуючы дакладнаму кідку беларускага абаронцы.

Чацвёрты матч адбыўся такім жа ўпартым. Асноўны час не вызначыў мацнейшага — 0:0. На 39-й секундзе овертайма адзіную і пераможную для "Анахайма" шайбу закінуў Сціў Томас (на здымку).

Такім чынам, лік у фінальнай серыі за Кубак Стэнлі стаў нічыйным — 2:2. Уладальнікам самага ганаровага хакейнага трафея стане тая каманда, якая першай дасягне чатырох перамог у серыі.

Гандбалісткі не трапілі на сусветнае першынство

Спартсменкі жаночай зборнай Беларусі па гандболе не здолелі трапіць у фінальную частку чэмпіянату свету.

У першым матчы плэй-оф, які праходзіў у Мінску, нашы спартсменкі згулялі ўнічыю са зборнай Славеніі — 26:26. Для выхаду на чэмпіянат свету беларускам была патрэбна толькі перамога.

Аднак у Славеніі зборная Беларусі саступіла славенкам з лікам 24:34. Такім чынам, на сусветнае першынство, якое пройдзе ў снежні ў Харватыі, адправіцца зборная Славеніі.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ПРИВЕТ КОЛЛЕГАМ

«Зайка моя» для бабы Мани

Думаю, не ошибусь, если скажу, что на протяжении 20 с лишним лет самой популярной на Белорусском радио была передача по заявкам радиослушателей “Желаю Вам”, которую мы, журналисты радио, по-свойски называли “жадалкой”. Готовилась эта программа в кабинете №12 легендарной Галиной Ивановной Цветковой. Вместе с ней рабочие места в этой комнате занимали еще несколько человек, в том числе и автор этих строк. И хотя к нам доставлялась вся почта, адресованная музыкальной редакции, больше всего писем по вполне понятным причинам получала программа “Желаю Вам”. В каждом выпуске этой передачи Г.И. Цветкова использовала более 50 писем! И каждое тщательно редактировалось, переводилось на белорусский язык, перепечатывалось, после чего всем упомянутым юбилярам рассылались уведомления, в которых сообщалось о дате эфира передачи.

Вот как работали с письмами редакторы! Телефоны в нашей комнате практически не умолкали, накаляясь от звонков радиослушателей, страждущих заказать поздравление по радио. В общем, с раннего утра до позднего вечера в комнате №12 “стояла тихая Варфоломеевская ночь”. Но мы не жаловались.

Дорогу к нам хорошо знали коллеги из других редакций, не раз пользовавшиеся услугами “жадалки”. Захаживал и один из нынешних руководителей БР г-н Мартынов, тогда — ничем не примечательный журналист, отличавшийся вовсе не творческими достижениями, а умением чутко колебаться вместе с линией партии, а также стремлением “порулить”. Преданно глядя в глаза любезной Галине Ивановне, г-н Мартынов нижайше просил включить его поздравление в ее передачу. Просьбы всегда выполнялись...

Вернувшись на радио в должности гендиректора программ, г-н Мартынов передачу “Желаю Вам” с треском прихлопнул — под формулировкой “Мы не будем плакать над бабой Маней!”.

Интересно, кого он имел в виду? Может, свою мать? Или бабушку из деревни, которой передача “Желаю Вам” скрасила одиночество?

Сегодня, когда этой программы нет в эфире уже почти полтора года, гипотетическая “баба Маня” наверняка вспоминает ее с благодарностью. Эта программа делалась с огромным уважением к пожилым людям и их музыкальным пристрастиям. “Желаю Вам” всегда была интеллигентной, спокойно-достойной, — не чета нынешнему истерично-захлебывающемуся “проекту” “Віншуем! Жадаем!! Вітаем!!!”, где старого человека могут ничтоже сумняшеся “павіншаваць” песней “Зайка моя”.

***

Сама я заявками не занималась, у меня была другая работа. Но отдельные письма читать доводилось. Иногда в этих письмах встречались абсолютно умопомрачительные пассажи из рубрики “Нарочно не придумаешь”.

Я начала их записывать. Надеюсь, мои бывшие коллеги не осудят меня за то, что сегодня эти “заметки” попали на страницы “Народной воли”. Ведь все эти цитаты подлинные...

Итак, как-то раз Галина Ивановна Цветкова, прочитав очередное послание, спросила у нас, сосредоточенно глядя в пространство:

— Люди, как вы думаете, где надо ставить ударение в фамилии Блядько — на первом слоге или на втором?..

В аналогичный тупик завели автора “Желаю Вам” родственники юбиляра “Пукало из деревни Погуляйки”, столь же опрометчиво забывшие поставить ударение в фамилии именинника.

Однажды мы получили письмо следующего содержания (стиль и орфография автора сохранены):

“Дорогая редакция! В прошлом письме я просила поздравить мою маму Хмельницкую Екатерину Антоновну с 79-летием. Но дело в том, что я общиталась с правнуками. Их у нее 7, а я в письме писала 6. Убедительно прошу вас поздраить ее от имени 7 правнуков, младшему из них 3 месяца”.

Некоторые радиослушатели, сочиняя свои письма, очевидно, затруднялись в том, какими именно словами следует обращаться к адресатам. Один сделал это так:

— Привет, очаровашки!

А другой вот так:

— Добрый день, радиовещание и вас всех работающих в ём!

“Мы знаем, что ведущие передачу заранее готовят, и мы идем им на уступки”, — благосклонно сообщила “щепетильная” радиослушательница. Еще одна — видимо, с этой же целью, — решила сэкономить время редактора, переведя на “белорусский” язык обращение к юбиляру: “Дарагі наш дзядуля, слаўны папачка, любы мужычок!”

Из других писем:

* “Более 40 лет она проработала в школе пионервожатой”;

* “Обращается к вам, дорогие, бывший осколок и жертва с 1937 года”;

* “Просим поздравить с 40-летием совместной жизни Глузского Казимира Генуэфовича и Глузскую Генуэфу Казимировну”;

* “Отказали ноги, приковало к костылям, но свою балалайку не оставляю, пою военные песни и кампанирую на ней. Я участвовала в самодеятельности, получила дважды лаврыата народного творчества”;

* “Зовут меня Пилецкий Андрей, а живу я на Пуховичской картонной фабрике”.

***

Вспоминаю наше старое доброе радио с огромной ностальгией. Работе на Белорусском радио я обязана всем, чего достигла в профессии. Эта работа — очень трудная, временами даже непосильная — всегда была в радость. Спасибо всем учителям, всем наставникам, которые передавали нам, молодым, свой опыт и знания. Многих из этих авторитетнейших специалистов нынешнее руководство Белорусского радио выставило вон. Не потому ли сегодня о Белорусском радио можно сказать, перефразируя слова известной песни, — “Радио, которого нет”?.. На “Первом национальном” нынче вводят в прямой эфир живых коз, шумно презентуют новые “проекты” (прости, Господи!), проводят радиодни и закладывают аллеи, а в эфире тем временем царит непрекращающаяся вакханалия всеобщего маразма.

Я помню Белорусское радио другим — профессионально-компетентным, сосредоточенно-деловым, по-настоящему интеллигентным и очень-очень доброжелательным. Во всяком случае именно так работала моя родная музыкальная редакция, которой больше нет, как, впрочем, и всех остальных.

Ольга Брилон уж точно не приводила в эфир живых коз... (в студии во время записи юбилейной программы ко Дню радио, май 1996 г. Съемка БТ.)

Ольга БРИЛОН.

ЗАКУЛИСЬЕ

«Танечка у меня нормальная, а Игорек в артисты пошел...»

В тот вечер шестилетняя дочка руководителя независимого Малого театра Игоря Забары работала на благо белорусских артистов. Перед началом спектакля “ART” она активно продавала публике программки, объясняя, что один из трех известных артистов на фотографии — ее папа.

“У жены был концерт, и мне пришлось взять Машеньку в театр, — говорит Игорь Забара. — Когда увидел, что дочка занимается, [illegible]

Я не хочу, чтобы в будущем она стала актрисой. [illegible]

Как выяснилось, сам Забара в школе был хулиганом и никогда не мечтал быть актером.

— Все получилось случайно, — вспоминает он. — Однажды к нам в Полтаву с гастролями приехал Тюменский театр, [illegible]

Мама была в шоке. [illegible]

Игорь Забара хочет, чтобы его дочь была не известной артисткой, а просто счастливой.

[illegible]

Марина ВИШНЕВСКАЯ.

ДАЙДЖЕСТ

Берлускони: США не планируют нападение на Иран

На встрече лидеров стран “большой восьмерки” президент США Буш заверил европейских лидеров, что США не планируют нападать на Иран, сообщает Агентство “Рейтер” со ссылкой на итальянского премьер-министра Сильвио Берлускони. “Буш ясно дал понять, что идея о военной операции американских войск в Иране совершенно лишена оснований”, — заявил Берлускони журналистам после обсуждения на саммите вопроса о ядерной программе Ирана. Напомним, ранее лидеры стран “большой восьмерки” на саммите в Эвиане призвали Северную Корею и Иран свернуть свои ядерные программы. Иран входит в число стран, подписавших Договор о нераспространении ядерного оружия.

Европейская экспедиция на Марс началась со старта российской ракеты

С космодрома Байконур стартовала российская ракета-носитель среднего класса “Союз-У-ФГ” с двухтонной межпланетной автоматической станцией “Марс-Экспресс” Европейского космического агентства на борту. Станция выведена на опорную орбиту. “Старт дан со стартовой площадки №1 космодрома. Боевые расчеты Космических войск России обеспечивают контроль выведения межпланетной автоматической станции на опорную орбиту, которое проходит по штатной программе. Затем разгонным блоком ”Фрегат” станция будет выведена на траекторию полета к Марсу,” — уточнили в пресс-службе Космических войск России.

Предполагается, что космическая станция достигнет Марса в конце 2003 года, после чего выйдет на его орбиту. Основная капсула останется на орбите, а 45-килограммовый спускаемый модуль исследует геологическую поверхность Марса и его атмосферу. Основной задачей экспедиции является поиск следов или условий возникновения жизни на Марсе.

Елизавета II отмечает 50-ю годовщину своей коронации

В Вестминстерском аббатстве в Лондоне началась торжественная юбилейная служба, посвященная 50-й годовщине коронации Елизаветы II. По сообщению источников в окружении королевы, мероприятие намеренно празднуется без особого размаха. Оно привлекло внимание лишь небольшой группы самых преданных роялистов, собравшихся у стен аббатства, чтобы поприветствовать своего монарха. Как ожидается, по окончании службы королева устроит чаепитие для обездоленных детей в Букингемском дворце.

Чукчам разрешена охота на белых медведей

На завершившемся в Анадыре совместном заседании Чукотской ассоциации зверобоев традиционной охоты и Аляскинской комиссии по белому медведю “Нанук” принято решение о наделении коренных жителей Чукотки правом на добычу белых медведей.

Как сообщил представитель администрации Чукотского автономного округа, на заседании были заслушаны и научные проекты по изучению белого медведя, обсуждены правила охраны и промысла этого зверя на территории Чукотки. В сентябре 2003 года планируется подписание соглашения между коренными жителями Чукотки и Аляски об охоте на белых медведей.

Пятно солярки из затонувшего китайского судна достигло Швеции

Пятно солярки площадью примерно 25 квадратных километров, образовавшееся в результате катастрофы китайского танкера в Балтийском море в минувшие выходные, почти достигло южного побережья Швеции. Об этом сообщили представители шведской береговой охраны. По их данным, на ликвидации последствий утечки топлива задействованы шесть шведских и датских кораблей.

Китайский сухогруз “Фу Шан Хай”, на борту которого находилось 66 тонн удобрений, затонул в результате столкновения с кипрским грузовым судном в субботу. Все 27 членов экипажа были спасены. В баках судна находилось более 55 тыс. галлонов дизельного топлива.

Бывшие иракские военные грозят американцам терактами

Тысячи бывших военнослужащих иракской армии приняли участие в акции протеста, которая состоялась в Багдаде. Участники демонстрации грозили организовать нападения террористов-самоубийц на американские объекты в случае, если новая администрация не выплатит им компенсаций в связи с увольнением. “Все мы станем самоубийцами. Я превращу в бомбы все шесть своих дочерей, чтобы убивать американцев”, — заявил один из трех тысяч демонстрантов. По словам многих бывших военнослужащих, им уже сейчас нечем кормить своих детей.

Кроме финансовых претензий участники демонстрации выдвинули и политические требования. Они заявляли о необходимости скорейшего формирования нового иракского правительства и вывода американских войск из Ирака. Напомним, решением американских властей в мае были распущены все силовые структуры Ирака. Без работы в результате осталось около 400 тысяч человек.

Путин пообещал приостановить ядерное сотрудничество с Ираном

Россия намерена приостановить всякий экспорт ядерных материалов в Иран до тех пор, пока Тегеран не согласится на подписание дополнительного протокола к Договору о нераспространении ядерного оружия. Как заявил пожелавший остаться неназванным высокопоставленный британский дипломат, президент России Владимир Путин пообещал членам “восьмерки” во время выступления на сакммите в Эвиане, что Россия прекратит “все ядерные поставки” до тех пор, пока Иран не подпишет протокол, разрешающий незапланированные инспекции иранских ядерных объектов.

В Саудовской Аравии убит один из руководителей «Аль-Кайеды»

Один из руководителей “Аль-Кайеды” был убит в конце прошлой недели в Саудовской Аравии во время перестрелки. По утверждению властей США и Саудовской Аравии, Осиф Салих Фахд Алайери, известный также под прозвищем Быстрый меч, входил в двадцатку лидеров организации. Старший пропагандист, финансист и организатор операций “Аль-Кайеды” был убит в результате перестрелки, произошедшей на территории Саудовской Аравии. Точное место гибели террориста пока не названо.

По заявлению представителей американской администрации, Алайери был известен многим спецслужбам. Кроме того, он был связан с организацией взрывов в Эр-Рияде 12 мая, в результате которых погибли 35 человек.

Король Свазиленда нашел причину мирового зла в женских брюках

В радиообращении к подданным король Свазиленда Мсвати III назвал носящих брюки женщин причиной мирового зла, а права человека — богомерзким делом. “Библия говорит, да будут прокляты те женщины, которые носят штаны и одежды своих мужей. Вот почему мир сейчас в таком состоянии”, — заявил правитель бедной страны с населением в 1 миллион человек. Затем абсолютный монарх страны обрушился с критикой на движения за права человека. “Какие еще права? Бог создал людей и дал им роли в обществе. Нельзя изменить то, что сотворил Бог. Это богомерзко”, — заявил король Свазиленда.

Между тем женщины на улицах столицы Мбабане не были особо впечатлены, уточняет “Си-Эн-Эн”. “Король сказал, что я причина глобальных проблем из-за моей одежды. Забудьте о терроризме, коррупции в правительстве, бедности и болезнях, во всем виновата я и мои брюки. Я не согласна”, — сообщила корреспонденту одна из прохожих.

Саюзны бюджэт: маўчанне — знак згоды?

Генадзь ЛЫЧ,
акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

Дзіўныя ўсё ж такі мы, беларусы, людзі. Як з нас ні здзекуюцца, што над намі ні ўчыняюць: абдзіраюць як ліпку, заганяюць у стойла, прыніжаюць нацыянальную годнасць, скажаюць гісторыю, ганьбяць нацыянальную культуру, прынамсі, родную мову, рвуць на кавалкі Бацькаўшчыну — маўчым, нібы вады ў рот набраўшы. Ды яшчэ пахваляемся: глядзіце, маўляў, якія мы памяркоўныя, талерантныя. Некаторыя нават спрабуюць адшукаць у гэтым якісьці сэнс, карысць.

Вось і наконт бюджэту Саюза Беларусі і Расіі, якому ўжо пайшоў чацвёрты год, таксама маўчым і сваім маўчаннем даём згоду на тое, каб ён, гэты бюджэт, і надалей фарміраваўся і выкарыстоўваўся ў якасці крыніцы фінансавання будаўніцтва Саюзнай дзяржавы. Прычым многія з нас шчыра вераць кожнаму слову галоўных прарабаў саюзнага будаўніцтва, якія не стамляюцца запэўніваць нас, сваіх грамадзян, быццам фарміраванне бюджэту Саюза Беларусі і Расіі — найлепшы спосаб выкарыстання народных грошай, які яны вынайшлі, каб ашчаслівіць свае народы. Хоць падстаў для сумневу больш чым дастаткова.

Па наезджанай каляіне

Дарэчы, нямала іх даюць самі лідэры Саюзнай дзяржавы. Вось што, да прыкладу, заявіў журналістам пасля чарговай дваццаць другой сесіі Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі, прысвечанай прыняццю праекта саюзнага бюджэту на 2003 год і абмеркаванню Канстытуцыйнага акта Саюзнай дзяржавы, яго старшыня Генадзь Селязнёў: *“Цяпер прынцып будзе іншым: грошы з саюзнага бюджэту будуць давацца толькі на ўмовах звароту — альбо вярнуць грашыма альбо пакетам акцый на ўзятую суму, і яны пераходзяць у саюзную ўласнасць. Сінекура, калі грошы з саюзнага бюджэту знікалі незваротна, скончылася”.*

З прыведзеных слоў аднаго з галоўных расійскіх прарабаў будаўніцтва Саюза вынікае, што на працягу трох папярэдніх гадоў саюзны бюджэт быў не чым іншым, як сінекурай, гэта значыць даходным месцам, якое забяспечвае ўсім, хто мае да яго дачыненне, добрую аплату і не патрабавала асаблівых турбот. І з дадзенай думкай Генадзя Селязнёва нельга не пагадзіцца. Менавіта аб гэтым я пісаў у сваім папярэднім артыкуле “Саюзны бюджэт: падпорка ці кармушка?”, апублікаваным у “Народнай волі” на пачатку верасня мінулага года.

Вось толькі ніяк не магу паверыць, што ўжо сёлета саюзны бюджэт перастане быць сінекурай. Бо надта ж добра ведаю надзвычайную вынаходлівасць гаспадарнікаў, якую яны нязменна дэманструюць, калі вырашаюць пытанні, як атрымаць ад дзяржавы паболей грошай і пры гэтым як мага большую іх частку пакласці сабе ў кішэню, пазбегнуўшы лішніх турбот і ўсялякай адказнасці за нерацыянальнае выкарыстанне атрыманых сродкаў.

Ніякіх падстаў для аптымізму не дае і непрадузяты аналіз саюзнага бюджэту, прынятага на 2003 год. Па сутнасці, ён утрымлівае ў сябе ўсе недахопы, уласцівыя аналагічным бюджэтам, прынятым на 2000-ы , 2001-ы і 2002 гады. У ім выразна высвечваюцца такія ж самыя дзіўныя прыярытэты, якія ніякім чынам не адпавядаюць мэтам Саюзнай дзяржавы, запісаным у Дагаворы аб яе стварэнні, усё тая ж “дымавая заслона”, якой палітычныя лідэры Саюзнай дзяржавы спрабуюць прыкрыць свае сапраўдныя задумы, і, нарэшце, такая ж сумніўная эфектыўнасць выкарыстання сродкаў, што акумулююцца ў саюзным бюджэце і выдаткоўваюцца з яго на рэалізацыю розных сумесных праграм і праектаў. Крыху змяніўся толькі парадак выдачы вытворчым прадпрыемствам і іх аб'яднанням фінансавых сродкаў, аднак гэта наўрад ці прывядзе да прыкметных станоўчых вынікаў у галіне выкарыстання бюджэтных асігнаванняў.

Як і ў бюджэце на 2002 год, у бюджэце на 2003 год у становішчы Папялушкі зноў-такі аказалася сацыяльная сфера. На ажыццяўленне ўсіх сумесных мерапрыемстваў у галіне адукацыі, культуры, мастацтва і кінематаграфіі, аховы здароўя і фізічнай культуры, а таксама звязаных з правядзеннем узгодненай сацыяльнай палітыкі запланавана выдаткаваць толькі 62,9 мільёна расійскіх рублёў, ці ўсяго 2,6 працэнта ад агульнай сумы фінансавых сродкаў, якія павінны быць пералічаны ў бюджэт Саюза Беларусі і Расіі на бягучы год. Гэта нават значна (на 22 мільёны расійскіх рублёў) менш, чым у бюджэце на 2002 год.

Істотны рост асігнаванняў з саюзнага бюджэту ў 2003 годзе запланаваны па праграмах і падпраграмах эканамічнага кшталту. Усяго на гэтыя мэты намечана выдзеліць 441,4 мільёна расійскіх рублёў. Разам з выдаткамі на пераадоленне наступстваў чарнобыльскай катастрофы і забеспячэнне ўзгодненай мабілізацыйнай падрыхтоўкі эканомік краін—удзельніц Саюзнай дзяржавы бюджэтныя расходы на правядзенне сумесных эканамічных мерапрыемстваў складуць 724,7 мільёна расійскіх рублёў, што ў 1,6 раза болей, чым намячалася па адпаведных артыкулах у папярэднім годзе.

Праўда, адсюль зусім не вынікае, што ў бягучым годзе па лініі саюзнага бюджэту ў сумесныя праграмы эканамічнага кшталту будзе ўкладзена фінансавых сродкаў у 1,6 раза больш, чым у мінулым годзе. Справа, па-першае, у тым, што не ўсё запланаванае ў саюзным бюджэце поўнасцю выконваецца. Па-другое, у бюджэце на 2003 год у параўнанні з бюджэтам на 2002 год адбылася вельмі кардынальная метамарфоза з так званымі іншымі расходамі: калі ў 2002 годзе гэта быў адзін з асноўных артыкулаў бюджэтных расходаў (35,1 працэнта іх агульнай сумы), дык у 2003 годзе расходы па дадзеным артыкуле ўвогуле аказаліся са знакам “мінус”. А паколькі па матэрыялах, даступных для азнаямлення, нельга ўстанавіць, на якія канкрэтна мэты былі выкарыстаны ў 2002 годзе фінансавыя сродкі, пазначаныя ў артыкуле “Іншыя расходы”, то, зразумела, практычна немагчыма дакладна меркаваць аб рэальнай дынаміцы бюджэтных расходаў Саюзнай дзяржавы на вытворчыя мэты за апошнія два гады.

Затое з поўнай упэўненасцю можна казаць аб значным павелічэнні бюджэтных асігнаванняў на ўладкаванне і забеспячэнне бяспекі Саюзнай дзяржавы. Паводле прынятага на 2003 год бюджэту, сукупныя расходы яго на ўтрыманне саюзных органаў і ажыццяўленне імі міжнароднай дзейнасці, а таксама на ваенна-тэхнічнае супрацоўніцтва, праваахоўную дзейнасць і забеспячэнне бяспекі Саюзнай дзяржавы ў бягучым годзе павінны скласці 1544,4 мільёна расійскіх рублёў. Калі да іх дадаць асігнаванні на ўтрыманне і далейшае развіццё сродкаў масавай інфармацыі, прызначаных для задавальнення патрэбаў наднацыянальных органаў улады і кіравання, то агульная сума бюджэтных расходаў на ўтрыманне і развіццё дзяржаўнай сістэмы створанага Саюза Беларусі і Расіі ўзрасце да 1790,6 мільёна расійскіх рублёў, што адпавядае 73,4 працэнта агульнай сумы ўсіх паступленняў фінансавых сродкаў у саюзны бюджэт. Для параўнання: у 2002 годзе гэтыя паказчыкі былі роўнымі адпаведна 1185,5 мільёна расійскіх рублёў і 44,9 працэнта, гэта значыць меншымі ў 1,5 раза. Такім чынам, саюзны бюджэт на 2003 год у яшчэ большай меры — у параўнанні з бюджэтам на 2002 год — скіраваны на забеспячэнне шматлікага чыноўніцтва, а не шараговых грамадзян Беларусі і Расіі.

Зроблены вывад цалкам пацвярджаецца вынікамі выканання саюзнага бюджэту за мінулы год. Пры сярэднім узроўні выканання ўсіх артыкулаў запланаваных расходаў бюджэтных сродкаў, роўным 82,3 працэнта, план па расходах на ўтрыманне Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы выкананы на 99,5 працэнта; ажыццяўленне ваенна-тэхнічнага супрацоўніцтва — на 93,3; праваахоўнай дзейнасці і забеспячэнне бяспекі Саюзнай дзяржавы — на 84,5 працэнта.

Як звычайна, у ліку пакрыўджаных аказалася найперш сацыяльная сфера. Так, запланаваныя ў бюджэце Саюза Беларусі і Расіі на 2002 год асігнаванні па артыкуле “Культура, мастацтва і кінематаграфія” былі выкананы толькі на 60,1 працэнта, а па артыкуле “ахова здароўя і фізічная культура” — усяго на 52,2 працэнта. Ніжэй сярэдняга ўзроўню аказаўся працэнт выканання планавага паказчыка расходаў на правядзенне ўзгодненай сацыяльнай палітыкі — 79,6. Прычым пацярпелі якраз сумесныя праграмы, якія закранаюць найбольш шырокія колы шараговых грамадзян Беларусі і Расіі. У прыватнасці, зусім не былі прафінансаваны такія мерапрыемствы, як культурны абмен у рамках Саюзнай дзяржавы, міжнародны дзіцячы пленэр, майстар-класы для таленавітых дзяцей, а таксама стварэнне помнікаў Я.Коласу ў Санкт-Пецярбурзе і Я.Купалу ў Маскве. Затое амаль па поўнай праграме былі прафінансаваны Дні культуры Беларусі ў Санкт-Пецярбургу, правядзенне капітальнага рамонту і рэстаўрацыі мемарыяльнага комплексу “Брэсцкая крэпасць-герой” і Міжнароднага фестывалю мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску”. Пры гэтым па двух апошніх мерапрыемствах Рэспубліка Беларусь узяла на сябе большую частку агульных расходаў — адпаведна 82 і 53 працэнты. Дарэчы, у бягучым годзе фінансаванне работ па капітальным рамонце і рэстаўрацыі мемарыяльнага комплексу “Брэсцкая крэпасць-герой” будзе цалкам ажыццяўляцца за беларускія грошы, без удзелу Расійскай Федэрацыі.

З усіх артыкулаў сацыяльнага кшталту толькі па артыкуле “Адукацыя” мела месца істотнае перавышэнне сярэдняга ўзроўню выканання запланаваных бюджэтных расходаў — 97,8 працэнта. Пры гэтым варта зазначыць, што ўсе выдаткі з саюзнага бюджэту на ажыццяўленне сумесных праграм у галіне адукацыі ў 2002 годзе звяліся да фінансавага забеспячэння дзейнасці філіяла Маскоўскага дзяржаўнага сацыяльнага ўніверсітэта Міністэрства працы і сацыяльнага развіцця Расійскай Федэрацыі ў г. Мінску.

Дзеля справядлівасці варта зазначыць недавыкананне запланаваных бюджэтных расходаў на функцыянаванне Парламенцкага сходу Беларусі і Расіі, правядзенне пасяджэнняў Савета міністраў і Вышэйшага дзяржаўнага Савета Саюзнай дзяржавы і на міжнародную дзейнасць. Аднак, трэба думаць, гэта адбылося зусім не таму, што палітычныя лідэры дзвюх краін вырашылі сэканоміць на бюджэтных расходах, звязаных з забеспячэннем дзейнасці наднацыянальных органаў улады і кіравання. Хутчэй за ўсё рашаючую ролю тут адыграла значнае і даволі працяглае “пахаладанне”, якое назіралася ў мінулым годзе ва ўзаемаадносінах паміж прэзідэнтамі дзяржаў-удзельніц і, канешне ж, адбілася на частаце і маштабнасці сустрэч палітычных і дзяржаўных дзеячаў Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

Локшына на вушы

Немалаважны інтарэс з пункту гледжання высвятлення сапраўдных прыярытэтаў саюзнага бюджэту ўяўляюць сабой асобныя выказванні на гэты конт адказных работнікаў саюзных органаў. Праўда, да іх трэба ставіцца крытычна з тым, каб не даць завесці сябе ў зман. Бо надта ж любяць многія прарабы будаўніцтва Саюзнай дзяржавы вешаць локшыну на вушы. Вось і дзяржаўны сакратар Павел Барадзін на адной са сваіх шматлікіх прэс-канферэнцый, каб запэўніць, быццам саюзны бюджэт мае сацыяльную накіраванасць, у склад сацыяльных расходаў уключыў асігнаванні на рэалізацыю праграмы сумеснай дзейнасці па пераадоленні наступстваў чарнобыльскай катастрофы ў рамках Саюзнай дзяржавы на 2002—2005 гады і на інфармацыйнае забеспячэнне дзейнасці наднацыянальных органаў улады і кіравання. Хоць і тое, і другое да павышэння жыццёвага ўзроўню беларускага і расійскага народаў мае прыкладна такое ж дачыненне, як бузіна, што расце ў агародзе, да дзядзькі, які жыве ў Кіеве. Прынамсі, ажыццяўленне адзначаных вышэй мерапрыемстваў па пераадоленні наступстваў чарнобыльскай катастрофы, па сутнасці, мае на мэце толькі выпраўленне вытворчых недахопаў, якія раней былі дапушчаны па віне дзяржавы, і кампенсацыю насельніцтву панесеных ім у сувязі з катастрофай страт, прычым у далёка не поўнай меры.

З усіх інтэрв'ю адказных саюзных работнікаў па пытаннях бюджэту Саюза Беларусі і Расіі, апублікаваных апошнім часам у нашай прэсе, найбольшую цікавасць з пункту гледжання высвятлення яго праўдзівых прыярытэтаў уяўляе сабой інтэрв'ю Ігара Селіванава, намесніка Дзяржаўнага сакратара — члена Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы, якое ён даў карэспандэнту Елене Ермічавай (“Советская Белоруссия” ад 6 сакавіка 2003 года, перыядычнае выданне “Саюз: Беларусь — Расія” Савета міністраў Саюзнай дзяржавы). Адказваючы на пытанне “Якія праграмы ўяўляюць найбольшы інтарэс для Расіі і Беларусі, калі меркаваць па фінансаванні праграм?”, ён, у прыватнасці, зазначыў: “З майго пункту гледжання, найбольшы інтарэс і для Расіі, і для Беларусі ўяўляе праграма развіцця мытнай інфраструктуры... Для Расіі вельмі важна, каб заходнія граніцы Беларусі выконвалі . функцыі мытнай граніцы РФ. З аднаго боку, гэта праграма заклікана, каб абараніць эканоміку Беларусі і яе рынак, а з другога — абараніць расійскі рынак і спажыўца”.

Ключавым момантам адказу памянёнага даволі ўплывовага работніка з'яўляецца думка аб тым, што нашы заходнія граніцы павінны стаць паўнавартаснай заходняй мытнай граніцай Расійскай Федэрацыі. Вырашэнню дадзенай задачы расійскае кіраўніцтва пастаянна надае прыярытэтнае значэнне і на працягу двух апошніх гадоў не шкадуе на гэта грошай. Прынамсі, у бюджэце на 2003 год на рэалізацыю праграмы першачарговага развіцця мытнай інфраструктуры пагранічных пунктаў мытнага афармлення (пунктаў пропуску) на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь на перыяд 2002—2004 гады запланавана выдаткаваць 349,7 мільёна расійскіх рублёў.

Другой не менш важнай, на думку Ігара Селіванава, з'яўляецца праграма ўладкавання знешняй граніцы Саюзнай дзяржавы на перыяд 2002—2005 гады. У тым, што гэта менавіта так, недвухсэнсоўна сведчыць надзвычай вялікі памер фінансавання названай праграмы, запланаваны ў бюджэце Саюза Беларусі і Расіі на 2003 год, — 675,3 мільёна расійскіх рублёў, ці ажно 27,7 працэнта агульнай сумы фінансавых паступленняў у саюзны бюджэт. Такога вялізнага аб'ёму фінансавання не намечана ні па адной іншай сумеснай праграме, уключанай у саюзны бюджэт на бягучы год.

Завяршаючы свой адказ на згаданае пытанне, намеснік Дзяржаўнага сакратара Саюза Беларусі і Расіі падкрэсліў: абедзве выдзеленыя ім у якасці найбольш важных прыярытэтныя праграмы з'яўляюцца дзяржаваўтвараючымі. Гэтая заўвага Ігара Селіванава, на мой погляд, можа служыць ключом для разгадкі ўсіх задумак прарабаў будаўніцтва Саюзнай дзяржавы. Яна дае ўсе падставы сцвярджаць, што для расійскіх палітыкаў у беларуска-расійскіх узаемаадносінах, і ў тым ліку ў фарміраванні бюджэту Саюза Беларусі і Расіі, найбольшае значэнне мае толькі тое, што садзейнічае ўсталяванню адзінай Саюзнай дзяржавы, у якой бясспрэчнай дамінантай з'яўляецца Расія. Менавіта таму, трэба думаць, пануючае становішча ва ўсім комплексе праграм, уключаных у саюзны бюджэт на 2003 год, занялі праграмы, скіраваныя на вырашэнне адзначанай задачы і на “падкормку” чыноўнікаў наднацыянальных органаў улады і кіравання, якія закліканы забяспечыць практычнае здзяйсненне стратэгічных мэт расійскага кіраўніцтва.

Што да сумесных праграм эканамічнага і сацыяльнага кшталту, то, як ужо адзначалася ў маім мінулагоднім артыкуле, прысвечаным тэме саюзнага бюджэту, гэта — усяго толькі “дымавая заслона”, якой прарабы будаўніцтва Саюза Беларусі і Расіі імкнуцца прыкрыць свае патаемныя задумы. Толькі гэтым можна растлумачыць, чаму яны так скупа выдзяляюць грошы на рэалізацыю названых праграм і асабліва не перажываюць з-за таго, што далёка не заўсёды атрымліваюць ад іх належную аддачу. Прынамсі, расійскія лідэры перакананы: у будучым, калі Беларусь будзе цалкам інкарпарыравана ў адзіную Саюзную дзяржаву, у якой яны стануць паўнаўладнымі гаспадарамі, усе затраты на выкананне сумесных эканамічных і сацыяльных праграм акупяцца з лішкам.

Калі ж якая-небудзь сумесная эканамічная ці сацыяльная праграма пачынае яўна прабуксоўваць ці страчваць усякі сэнс для Расійскай Федэрацыі, яе лідэры дамагаюцца поўнага прыпынення ці істотнага скарачэння яе фінансавання з саюзнага бюджэту. Асабліва лёгка ідуць на такія крокі расійскія лідэры ў тых выпадках, калі ў рэалізацыі запланаваных праграм найбольшы інтарэс мае беларускі бок. Так сталася, у прыватнасці, з праграмай “Развіццё дызельнага аўтамабілебудавання”, у рэалізацыі якой асаблівую зацікаўленасць нязменна праяўляла беларускае кіраўніцтва. Аднак пры ўсіх сваіх стараннях уключыць памянёную праграму ў саюзны бюджэт на 2003 год яму так і не ўдалося.

Як адзначыў у згаданым інтэрв'ю намеснік Дзяржаўнага сакратара Саюзнай дзяржавы Ігар Селіванаў, галоўнымі прычынамі таму з'явіліся, па-першае, непадрыхтаванасць праграмы (да ўстаноўленага тэрміну яна не была ўзгоднена з усімі зацікаўленымі ведамствамі дзяржаў-удзельніц) і, па-другое, наяўнасць па праграме пратэрмінаванай запазычанасці па крэдытных сродках, якія былі выдзелены на яе выкананне з саюзнага бюджэту ў папярэднія гады. Хоць названыя прычыны і істотныя, аднак, трэба думаць, не толькі з-за іх праграма “Развіццё дызельнага аўтамабілебудавання” аказалася па-за бюджэтам Саюза Беларусі і Расіі на 2003 год.

Цікавы ў гэтых адносінах і такі факт. Нягледзячы на тое, што доля Беларусі ў агульнай суме адлічэнняў у саюзны бюджэт устаноўлена ў памеры 35 працэнтаў, нашы расходы ў запланаваным агульным аб'ёме фінансавання Міжнароднага фестывалю мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску” складуць амаль 63 працэнты. Фінансаванне ж капітальнага рамонту і рэстаўрацыі мемарыяльнага комплексу “Брэсцкая крэпасць-герой” у 2003 годзе ўвогуле будзе ажыццяўляцца толькі за наш кошт. Хоць гэты мемарыяльны комплекс увекавечвае воінскую славу не столькі Беларусі, колькі Расійскай Федэрацыі як пераемніцы Савецкага Саюза.

Прывабная пастка

Нарэшце, каб скласці поўнае ўяўленне аб сапраўдных стратэгічных мэтах расійскіх прарабаў будаўніцтва Саюзнай дзяржавы, варта ўважліва прыслухацца да таго, што сказаў па гарачых слядах пасля прыняцця новага бюджэту Саюза Беларусі і Расіі яго дзяржаўны сакратар Павел Барадзін у сваім разгорнутым інтэрв'ю на радыёхвалі “Рэха Масквы”. Зазначыўшы, што саюзнае будаўніцтва ідзе па эканамічных рэйках, ён, у прыватнасці, сцвярджаў наступнае:

— Сёння эканоміка Расіі і Беларусі інтэгравана ў ПЭК — на 95 працэнтаў, у машынабудаўнічым комплексе — на 85, у сельскай гаспадарцы і машынабудаванні — на 60 і 65 працэнтаў адпаведна. Значыць, мы ўжо практычна маем саюзную эканоміку. І мы дакладна разумеем — для таго каб яна надалей развівалася, прыносіла новыя рабочыя месцы, новую прадукцыю, нам трэба уніфікаваць плацёжны сродак, трэба уніфікаваць падатковую базу, фінансава-крэдытныя рэсурсы, каб яны былі аднолькавыя. *Мы размаўляем на адной мове, пагэтаму будзем выкарыстоўваць расійскі рубель* (падкрэслена мной. — **Г.Л.**).

Напрыканцы свайго інтэрв'ю Павел Барадзін падкрэсліў:

— Рэалізацыя вытворчых праграм, іх рост, з'яўленне новых рабочых месцаў сёння ў многім абмяжоўваецца тым, што адсутнічае Асноўны закон. Без яго не змогуць дзейнічаць ні парламент, ні саюзныя органы кіравання.

Пагранічная і мытная прастора, ваенна-тэхнічнае супрацоўніцтва, грамадская бяспека, фінансава-крэдытная палітыка, плацежны сродак, падатковая палітыка павінны быць адзінымі. І з гэтага пункту гледжання, канешне, Канстытуцыйны акт проста неабходны.

Я недарэмна зрабіў такія вялікія выняткі з інтэрв'ю Дзяржаўнага сакратара, бо, як мне думаецца, па сваёй прастаце і з-за палкага жадання запэўніць, што ён нездарма есць “саюзны хлеб”, Павел Барадзін публічна выказаў тое, аб чым расійскія палітычныя лідэры лічаць за лепшае прамаўчаць. Бо і сапраўды, што вынікае з прыведзеных выказванняў Дзяржаўнага сакратара?

Першае — расійскі бок паслядоўна і мэтанакіравана вядзе міждзяржаўную эканамічную інтэграцыю Беларусі і Расіі да поўнага зліцця іх нацыянальных эканомік у адзіную саюзную эканоміку. Пры гэтым ён добра разумее, што беларуская эканоміка ў рамках гэтай адзінай саюзнай эканомікі будзе не чым іншым, як бездапаможным прыдаткам расійскай эканомікі, не здольным да паспяховага самастойнага развіцця. **Апошняе будзе азначаць поўную страту Рэспублікай Беларусь свайго эканамічнага суверэнітэту, пасля чаго аб нашай дзяржаўнай незалежнасці можна будзе гаварыць толькі з вялікай доляй умоўнасці**. Па сутнасці, ад яе застанецца толькі форма, сутнасны ж змест нашай дзяржаўнай незалежнасці будзе страчаны цалкам і, магчыма, назаўсёды.

Другое — пазбавіўшы Беларусь эканамічнага і пераважнай часткі палітычнага суверэнітэту, а яе дзяржаўных лідэраў — рэальных магчымасцяў паспяхова абараняць нацыянальна-дзяржаўныя інтарэсы свайго народа, расійскія палітыкі, канешне ж, пастараюцца цалкам узяць пад свой кантроль распрацоўку і правядзенне ў жыццё агульнасаюзнай сацыяльна-эканамічнай палітыкі, пераўтварыўшы сваіх беларускіх апанентаў у самых звычайных статыстаў. З тым, каб яшчэ больш узвысіць сваё дамінуючае становішча ў сацыяльна-палітычнай сферы адзінай Саюзнай дзяржавы і забяспечыць паслядоўнае павышэнне прыярытэтнасці нацыянальна-дзяржаўных інтарэсаў Расіі за кошт няўхільнага ўшчамлення нацыянальна-дзяржаўных інтарэсаў Беларусі. Аж пакуль наша краіна не толькі дэ-факта, але і дэ-юрэ не пераўтворыцца ў звычайную расійскую губерню.

Дарэчы, ужо сёння падчас міждзяржаўных перамоў расійскія палітычныя лідэры на ўсе сто працэнтаў выкарыстоўваюць на сваю карысць празмерную залежнасць беларускай эканомікі ад расійскай. Без асаблівых цяжкасцяў яны дамагаюцца прыняцця найбольш выгадных для іх рашэнняў і без аніякага ўзгаднення з беларускім бокам з лёгкасцю ідуць на парушэнне раней прынятых міждзяржаўных пагадненняў, калі апошнія перастаюць адпавядаць нацыянальна-дзяржаўным інтарэсам Расійскай Федэрацыі. Гэта асабліва выразна бачна на прыкладзе перамоў па пытаннях увядзення адзінай грашовай адзінкі і стварэння адзінага эмісійнага цэнтра Саюзнай дзяржавы, а таксама распрацоўкі і правядзення ў жыццё ўзгодненай мытнай палітыкі. Па ўсіх адзначаных пытаннях беларускі бок здае адну пазіцыю за адной.

Пры гэтым нельга не заўважыць няўхільнага нарастання напорыстасці расійскага боку. Яна праяўляецца літаральна ва ўсім, у тым ліку і ў выкарыстанні аргументаў, якія не маюць непасрэднага дачынення да канкрэтнага пытання, што з'явілася прадметам міждзяржаўных перамоў. Галоўнае, да чаго імкнуцца расійскія перагаворшчыкі, — ашаламіць беларускіх апанентаў нечаканасцю сваіх прапаноў і аргументаў, з тым каб пасля выкарыстаць іх разгубленасць для прыняцця патрэбнага расійскаму боку рашэння.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Народная Воля
4 ЧЭРВЕНЯ 2003 г.

Расклад руху пасажырскіх цягнікоў па станцыі Мінск-Пасажырскі УП «Мінскае аддзяленне Беларускай чыгункі» з 25 мая 2003 года

№, катэгорыя поезда	Маршрут накіравання	Час адпраўл. з пач. ст.	Па станцыі Мінск-Пасажырскі: Час прыб.	Стаянка	Час адпраўлення	Час: Прыб. на канц. ст.	Час: У шляху	Дні абарачэння
НА МАСКВУ								
68 хуткі	Брэст—Валгаград	19.50	0.13	0.46	0.59	20.55	42.56	з 4/6 серада, пятніца
10 хуткі	Варшава—Масква	13.37	0.52	0.11	1.03	11.55	9.52	штодзённа
196 пасаж.	Брэст—Масква	21.39	3.12	0.24	3.36	16.08	11.32	штодзённа
150 хуткі	Калінінград—Масква	15.16	3.00	0.23	3.23	15.29	11.06	з 26/5 па 6/9 штодзённа з 7/9 па няцотных
44 хуткі	Брэст—Баку	3.13	7.45	0.15	8.00	8.50	71.50	пятніца
132 хуткі	Брэст—Масква	3.50	8.05	0.15	8.20	19.40	10.20	штодзённа
70 хуткі	Берлін—Саратаў	15.42	11.28	0.22	11.50	16.18	27.28	нядзеля
14 хуткі	Берлін—Масква	15.42	11.28	0.22	11.50	22.30	9.40	з 2/6 па 1/10 штодзённа, акрамя нядз., з 2/10 пн., ср., пт.
46 хуткі	Брэст—Свярдлоўск	10.36	15.49	0.19	16.08	12.57	43.49	субота, нядзеля
64 хуткі	Мінск—Іркуцк	-	-	-	16.08	17.57	96.49	аўторак
114 хуткі	Брэст—Новасібірск	10.36	15.49	0.19	16.08	10.27	65.19	серада
26 хуткі	Мінск—Масква	-	-	-	18.11	6.02	10.51	штодзённа
4 хуткі	Мінск—Масква	-	-	-	19.30	6.21	9.51	па няцотных
8 хуткі	Мінск—Масква	-	-	-	19.30	6.21	9.51	па цотных
214 пасаж.	Мінск—Чалябінск	-	-	-	19.53	5.48	56.55	з 30/5 па 31/10 пятніца
214 пасаж.	Баранавічы—Чалябінск	17.23	19.25	0.28	19.53	5.48	5655	з 2/6 па 27/10 пн., з 7/11 пт.
526 пасаж.	Калінінград—Чалябінск	7.35	19.34	0.19	19.53	5.48	56.55	28/5; 7, 15, 25/6; 5, 13, 23/7; 2, 10, 20, 30/8
22 хуткі	Прага—Масква	22.18	20.21	0.18	20.39	6.54	9.15	штодзённа
2 хуткі	Мінск—Масква	-	-	-	21.42	9.01	10.19	штодзённа
12 хуткі	Варшава—Масква	10.00	21.28	0.22	21.50	9.08	10.18	штодзённа
30 хуткі	Калінінград—Масква	9.53	21.50	0.17	22.07	9.30	10.23	штодзённа
6 хуткі	Каўнас—Вільнюс——Масква	15.15 17.40	22.18	0.17	22.35	9.37	10.02	штодзённа
282 пасаж.	Гродна—Унеча	15.30	22.45	0.22	23.07	11.43	11.36	па няцотных
28 хуткі	Брэст—Масква	18.35	23.07	0.16	23.23	10.38	10.15	штодзённа
78 хуткі	Гродна—Масква	16.47	23.30	0.15	23.45	11.02	10.17	штодзённа
НА ПОЛАЦК, ВІЦЕБСК, С.-ПЕЦЯРБУРГ								
226 пасаж.	Мінск—Мурманск	-	-	-	8.00	9.14	48.14	панядзелак, чацвер
190 пасаж.	Львоў—С. Пецярбург	22.15	12.31	0.18	12.49	6.00	16.11	з 25/5 па 7/9 штодзённа з 9/9 па няцотных
52 хуткі	Мінск—С.Пецярбург	-	-	-	16.45	9.33	15.48	штодзённа
675 пасаж.	Мінск—Полацк	-	-	-	17.08	23.29	6.21	штодзённа
122 хуткі	Мінск—Віцебск	-	-	-	17.50	22.11	4.21	пн., ср., пт., нядз.
50 хуткі	Брэст—С. Пецярбург	14.06	18.31	0.18	18.49	10.20	14.31	штодзённа
684 пасаж.	Гродна—Віцебск	15.30	22.45	0.22	23.07	5.03	5.56	па цотных
652 пасаж.	Баранавічы—Віцебск——Полацк	21.07	23.31	0.28	23.59	5.56 8.42	5.57 8.43	штодзённа
НА КАЛІНІНГРАД, РЫГУ, ВІЛЬНЮС								
359 пасаж.	Сімферопаль—Рыга	16.30	0.37	0.17	0.54	11.25	10.31	з 12/6 па 12/9 па цотных
5 хуткі	Масква—Вільнюс——Каўнас	19.01	3.49	0.19	4.08	8.45 11.00	4.37 6.52	штодзённа
525 пасаж.	Чалябінск—Калінінград	22.00	4.12	0.17	4.29	16.14	11.45	3, 13, 21/6; 1, 11, 19, 29/7; 8, 16, 26/8; 5/9
149 хуткі	Масква—Калінінград	19.16	4.55	0.16	5.11	17.16	12.05	з 27/5 па 7/9 штодзённа з 8/9 па цотных
203 пасаж.	Мінск—Вільнюс	-	-	-	6.33	11.05	4.32	з 30/5 ср., пт., нядз.
259 пасаж.	Анапа—Калінінград	17.12	6.46	0.15	7.01	18.59	11.58	з 16/6 па 2, 8, 16, 24 чыслах кожнага месяца
201 пасаж.	Мінск—Вільнюс	-	-	-	18.17	22.40	4.23	штодзённа
211 пасаж.	Харкаў—Калінінград	0.50	19.17	0.18	19.35	7.52	12.17	па няцотных
287 пасаж.	Гомель—Рыга	15.38	20.43	0.28	21.11	10.12	13.01	па няцотных
285 пасаж.	Гомель—Калінінград	16.46	22.06	0.20	22.26	10.11	11.45	па цотных
29 хуткі	Масква—Калінінград	14.05	23.21	0.17	23.38	11.15	11.37	штодзённа
НА БРЭСТ, ГРОДНА, ЛЬВОЎ								
117 пасаж.	Адлер—Брэст	0.28	23.58	0.17	0.15	5.08	4.53	па цотных
9 хуткі	Масква—Варшава	15.52	0.32	0.11	0.43	10.23	10.40	штодзённа
27 хуткі	Масква—Брэст	15.14	0.57	0.15	1.12	5.36	4.24	штодзённа
189 пасаж.	С. Пецярбург—Львоў	12.40	2.24	0.37	3.01	16.13	13.12	з 27/5 па 9/9 штодзённа з 11/9 па няцотных
77 хуткі	Масква—Гродна	16.54	2.52	0.38	3.30	10.11	6.41	штодзённа
213 пасаж.	Чалябінск—Баранавічы	22.00	4.12	0.17	4.29	6.14	1.45	з 8/6 па 2/11 нядзеля, з 13/11 чацвер
49 хуткі	С. Пецярбург—Брэст	15.00	4.40	0.15	4.55	9.11	4.16	штодзённа
651 пасаж.	Полацк—Віцебск——Баранавічы	18.47 22.30	4.32	0.32	5.04	7.30	2.26	штодзённа
67 хуткі	Валгаград—Брэст	11.11	5.03	0.17	5.20	10.10	4.50	з 8/6 аўторак, нядзеля
629 пасаж.	Жытомір—Жыткавічы——Баранавічы	14.35 17.10	5.21	0.21	5.42	9.35	3.53	штодзённа
195 пасаж.	Масква—Брэст	19.49	6.13	0.15	6.28	12.30	6.02	штодзённа
21 хуткі	Масква—Прага	22.15	7.03	0.24	7.27	6.03	23.36	пн., ср., сб.
11 хуткі	Масква—Варшава	23.40	8.16	0.26	8.42	18.35	10.53	штодзённа
131 хуткі	Масква—Брэст	22.57	8.35	0.15	8.50	13.01	4.11	штодзённа
45 хуткі	Свярдлоўск—Брэст	17.02	12.13	0.20	12.33	17.25	4.52	серада, субота
113 хуткі	Новасібірск—Брэст	18.48	12.13	0.20	12.33	17.25	4.52	аўторак
105 хуткі	Мінск—Брэст	-	-	-	13.58	18.26	4.28	штодзённа
271 пасаж.	Мінск—Івана-Франкоўск	-	-	-	15.51	11.05	19.14	з 24/5 па 14/9 па цотных
271 пасаж.	Мінск—Львоў	-	-	-	15.51	5.25	13.34	з 16/9 па цотных
127 хуткі	Мінск—Гродна	-	-	-	16.16	22.03	5.47	штодзённа
43 хуткі	Баку—Брэст	16.15	16.33	0.22	16.55	21.28	4.33	чацвер
111 хуткі	Мінск—Брэст	-	-	-	17.38	22.08	4.30	штодзённа
13 хуткі	Масква—Берлін	10.17	19.10	0.23	19.33	12.17	17.44	з 31/5 па 29/9 штодзённа, акрамя пятніцы, з 1/10 панядзелак, серада, субота
69 хуткі	Саратаў—Берлін	15.16	19.10	0.23	19.33	12.17	17.44	пятніца
103 турыст	Мінск—Варшава	-	-	-	21.03	6.29	10.26	штодзённа
615 пасаж.	Мінск—Гродна	-	-	-	21.17	5.13	7.56	штодзённа
281 пасаж.	Унеча—Гродна	12.36	23.03	0.17	23.20	5.51	6.31	па цотных
683 пасаж.	Віцебск—Гродна	18.00	23.03	0.17	23.20	5.51	6.31	па няцотных
659 пасаж.	Мінск—Брэст	-	-	-	23.43	9.32	9.49	штодзённа

№, катэгорыя поезда	Маршрут накіравання	Час адпраўл. з пач. ст.	Па станцыі Мінск-Пасажырскі: Час прыб.	Стаянка	Час адпраўлення	Час: Прыб. на канц. ст.	Час: У шляху	Дні абарачэння
НА ГОМЕЛЬ, КІЕЎ, СОЧЫ, СІМФЕРОПАЛЬ								
212 пасаж.	Калінінград—Харкаў	12.48	0.32	0.15	0.47	19.57	19.10	па няцотных
178 пасаж.	Брэст—Адлер	20.35	1.32	0.20	1.52	3.24	48.32	па няцотных
360 пасаж.	Рыга—Сімферопаль	16.00	2.35	0.19	2.54	13.04	34.10	з 9/6 па 9/9 па няцотных
286 пасаж.	Калінінград—Гомель	18.18	5.40	0.15	5.55	11.15	5.20	па цотных
644 пасаж.	Мінск—Гомель	-	-	-	6.48	12.26	5.38	штодзённа
288 пасаж.	Рыга—Гомель	18.10	7.19	0.20	7.39	12.51	5.12	па няцотных
100 хуткі	Мінск—Сімферопаль	-	-	-	8.25	11.10	26.45	з 1/6 па 14/9 штодзённа з 15/9 па няцотных
94 хуткі	Мінск—Адэса	-	-	-	11.24	10.43	23.19	з 14/6 па 15/9 штодзённа з 19/9 панядзелак, пятніца
72 хуткі	Мінск—Кішынёў	-	-	-	12.40	13.37	24.57	чацвер, нядзеля
234 пасаж.	Мінск—Харкаў	-	-	-	13.12	7.55	18.43	з 27/5 па 5/10 па няцотных
38 хуткі	Мінск—Адлер	-	-	-	13.37	13.30	46.53	па цотных
102 хуткі	Мінск—Варна	-	-	-	14.28	9.10	43.42	з 11/6 па 10/9 серада
658 пасаж.	Мінск—Магілёў	-	-	-	14.49	19.38	4.49	штодзённа
96 хуткі	Мінск—Гомель	-	-	-	15.35	20.22	4.47	штодзённа, акрамя чацвярга
98 хуткі	Мінск—Гомель	-	-	-	15.35	20.22	4.47	чацвер
108 хуткі	Мінск—Гомель——Калінкавічы	-	-	-	17.15	21.38 0.05	4.23 6.50	штодзённа
386 пасаж.	Мінск—Феадосія	-	-	-	18.16	4.58	34.42	з 15/6 па 15/9 па 3, 7, 11, 15, 19, 23, 27 чыслах кожнага месяца
124 хуткі	Мінск—Магілёў	-	-	-	18.48	22.39	3.51	штодзённа
110 хуткі	Мінск—Анапа	-	-	-	19.19	10.20	38.01	з 6/6 па 30/9 па 6, 10, 14, 18, 22, 26, 30 з 5/10 па 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29 чыслах кожнага месяца
260 пасаж.	Калінінград—Анапа	6.48	18.52	0.27	19.19	10.20	38.01	з 12/6 па 4, 12, 20, 28 чыслах кожнага месяца
146 хуткі	Мінск—Кіславодск	-	-	-	19.19	10.33	38.14	з 3/6 па 29/9 па няцотных з 3/10 па 3, 7, 11, 15, 19, 23, 27, 31 чыслах кожнага месяца
86 хуткі	Мінск—Кіеў	-	-	-	21.07	8.51	11.44	штодзённа
184 пасаж.	Мінск—Марыупаль	-	-	-	22.00	5.25	31.25	па няцотных
182 пасаж.	Мінск—Сімферопаль	-	-	-	22.16	5.50	31.34	па цотных
366 пасаж.	Мінск—Еўпаторыя	-	-	-	22.16	6.40	32.24	з 5/6 па 31/8 па няцотных і 2/9
630 пасаж.	Баранавічы—Жыткавічы——Жытомір	19.46	22.14	0.28	22.42	11.08 13.45	12.26 15.03	штодзённа
376 пасаж.	Мінск—Сімферопаль	-	-	-	23.54	4.12	28.18	з 29/6 па 13/9 па няцотных
378 пасаж.	Мінск—Еўпаторыя	-	-	-	23.54	4.55	29.01	з 10/6 па 14/9 па цотных

Прыбыццё цягнікоў мясцовага фарміравання

№, катэгорыя	Маршрут накіравання	Час адпраўлення з пачатковай станцыі	Час прыбыцця ў Мінск	Дні абарачэння
213 пасаж.	Чалябінск—Мінск	22.00	4.12	з 5/6 па 6/11 чацвер
181 пасаж.	Сімферопаль—Мінск	21.46	5.12	па цотных
365 пасаж.	Еўпаторыя—Мінск	21.00	5.12	з 5/6 па 31/8 па няцотных і 2/9
657 пасаж.	Магілёў—Мінск	23.58	5.30	штодзённа
643 пасаж.	Гомель—Мінск	23.58	5.40	штодзённа
107 хуткі	Калінкавічы—Мінск	0.31	5.48	штодзённа
3 хуткі	Масква—Мінск	20.58	5.53	па няцотных
7 хуткі	Масква—Мінск	20.58	5.53	па цотных
85 хуткі	Кіеў—Мінск	18.06	6.03	штодзённа
616 пасаж.	Гродна—Мінск	22.21	6.08	штодзённа
660 пасаж.	Брэст—Мінск	20.23	6.35	штодзённа
145 хуткі	Кіславодск—Мінск	15.10	6.46	з 7/6 па 3/10 па няцотных, з 7/10 па 4, 7, 11, 15, 19, 23, 27, 31 чыслах кожнага месяца
109 хуткі	Анапа—Мінск	17.12	6.46	з 10/6 па 30/9 па 4, 10, 14, 18, 22, 26, 30 чыслах кожнага месяца, з 9/10 па 2, 9, 13, 17, 21, 25, 29 чыслах кожнага месяца
1 хуткі	Масква—Мінск	22.25	7.27	штодзённа
104 турыст	Варшава—Мінск	19.55	7.38	штодзённа
676 пасаж.	Полацк—Мінск	0.56	8.10	штодзённа
674 пасаж.	Брэст—Мінск	22.36	8.49	панядзелак
272 пасаж.	Івана-Франкоўск—Мінск	13.16	9.00	з 26/5 па 16/9 па цотных
272 пасаж.	Львоў—Мінск	18.56	9.00	з 18/9 па цотных
51 хуткі	С. Пецярбург—Мінск	19.00	9.17	штодзённа
233 пасаж.	Харкаў—Мінск	14.56	9.48	з 27/5 па 5/10 па няцотных
200 пасаж.	Вільнюс—Мінск	6.26	10.31	штодзённа
123 хуткі	Магілёў—Мінск	7.22	10.53	штодзённа
106 хуткі	Брэст—Мінск	6.23	10.54	штодзённа
121 хуткі	Віцебск—Мінск	6.45	11.07	панядзелак, серада, пятніца, нядзеля
95 хуткі	Гомель—Мінск	6.43	11.18	штодзённа, акрамя чацвярга
97 хуткі	Гомель—Мінск	6.43	11.18	чацвер
128 хуткі	Гродна—Мінск	6.36	12.00	штодзённа
63 хуткі	Іркуцк—Мінск	10.30	12.13	чацвер
93 хуткі	Адэса—Мінск	14.28	13.20	з 16/6 па 17/9 штодзённа, з 21/9 серада, нядзеля
101 хуткі	Варна—Мінск	20.15	14.24	з 15/6 па 14/9 нядзеля
225 пасаж.	Мурманск—Мінск	18.16	15.48	панядзелак, пятніца
375 пасаж.	Сімферопаль—Мінск	12.14	16.17	з 2/7 па 16/9 па цотных
377 пасаж.	Еўпаторыя—Мінск	11.20	16.17	з 13/6 па 17/9 па няцотных
112 хуткі	Брэст—Мінск	12.21	16.53	штодзённа
37 хуткі	Адлер—Мінск	19.01	17.05	па цотных
385 пасаж.	Феадосія—Мінск	8.00	17.23	з 18/6 па 18/9 па 6, 10, 14, 18, 22, 26, 30 чыслах кожнага месяца
99 хуткі	Сімферопаль—Мінск	14.54	18.15	з 3/6 па 16/9 штодзённа, з 17/9 па няцотных
25 хуткі	Масква—Мінск	10.27	20.07	штодзённа
71 хуткі	Кішынёў—Мінск	19.00	20.10	аўторак, субота
204 пасаж.	Вільнюс—Мінск	16.10	20.33	з 30/5 серада, пятніца, нядзеля
183 пасаж.	Марыупаль—Мінск	13.10	20.43	па цотных

Бесперасадачныя вагоны

Станцыя назначэння	№ поезда	Час адпраўлення	Станцыя і час перапрычэпкі: прыбыццё		адпраўленне	Час: прыб. на канц. ст.	Час: у дарозе	Дні абарачэння	Зваротнае прыбыццё ў Мінск: № поезда	час прыб.	дні прыбыцця
Мінск—Будапешт	21	7.27	22.11	Катавіцы	22.58	7.20	24.53	аўт., пт.	22	20.21	чц., нядз.
Мінск—Прага	21	7.27	-	-	-	6.03	23.36	пн., ср., сб.	22	20.21	пн., ср., пт.
Мінск—Кёльн	11	8.42	18.35	Варшава-Усх.	19.31	9.21	25.39	штодзённа	12	21.28	штодзённа
Мінск—Палтава	234	13.12	7.55	Харкаў	13.00	15.32	26.20	з 27/5 па 5/10 па няцотных	233	9.48	з 27/5 па 5/10 па няцотных
Мінск—Сімферопаль	96	15.35	20.22	Гомель	9.15	4.29	36.54	па чыслах	287 183	20.43	па чыслах
Мінск—Трускавец	271	15.51	5.25	Львоў	6.20	10.19	18.28	па цотных	272	9.00	па цотных
Мінск—Астана	64	16.08	12.57	Свярдлоўск	14.10	16.21	68.13	аўторак	113	12.13	аўторак
Мінск—Пскоў	52	16.45	5.20	Дно	6.12	8.00	14.15	панядзелак, чацвер	51	9.17	панядзелак, чацвер
Мінск—Друя	675	17.08	21.13	Крулеўшчызна	2.37	6.55	13.47	штодзённа	676	8.10	штодзённа
Мінск—Берлін	13	19.33	-	-	-	12.17	17.44	з 31/5 па 29/9 штодзённа, акрамя пт., з 1/10 пн., ср., сб.	14	11.28	з 2/6 па 1/10 штодзённа, акрамя нядзелі з 2/10 панядзелак, серада, пятніца
Мінск—Арэнбург	214	19.53	3.00	Пенза	6.20	22.35	49.42	пятніца	213	4.12	чацвер
Мінск—Сафія	86	21.07	8.51	Кіеў	14.19	6.45	58.38	з 7/6 па 9/9 аўторак, субота; з 13/9 субота	85	6.03	з 13/6 па 15/9 панядзелак, пятніца; з 19/9 пятніца
Мінск—Будапешт	86	21.07	8.51	Кіеў	10.16	10.27	38.20	з 13/12 субота	93	13.20	з 17/12 серада
Мінск—Луганск	184	22.00	0.04	Дэбальцава	3.05	5.48	31.48	па няцотных	183	20.43	па цотных
Мінск—Севастопаль	182	22.16	5.50	Сімферопаль	7.32	9.18	35.02	па цотных	181	5.12	па цотных

ПАВАЖАНЫЯ ПАСАЖЫРЫ!

КАРЫСТАЙЦЕСЯ ПАСЛУГАМІ ЧЫГУНАЧНАГА ТРАНСПАРТУ.

Станцыя Мінск-Пасажырскі прапануе наступныя віды паслуг для пасажыраў:

1. Прыём групавых заявак на афармленне месцаў па наяўнаму і безнаяўнаму разліку — пр-т Ф. Скарыны, 18, касы № 6, 7.
2. Продаж білетаў з дастаўкай на дом і на прадпрыемствы — тэл. 225-62-46.
3. Выдача праязных дакументаў прадпрыемствам, міністэрствам і ведамствам па загадзя пералічаных сумах — тэл. 225-21-27.
4. Прадастаўленне пакоя афіцыйных дэлегацый для сустрэч і праводаў арганізаваных груп — тэл. 225-21-00.
5. Браніраванне месцаў і засяленне ў гасцініцу «Экспрэс» — тэл. 225-64-63.
6. Папярэдні прыём і афармленне да перавозкі багажу, грузабагажу, ручной паклажы грамадзян, арганізацый і прадпрыемстваў — тэл. 225-56-01.
7. Перавозка грузаў асобнымі вагонамі да месца назначэння — тэл. 225-56-01.
8. Ксеракопія — тэл. 225-56-10.

ЗАЎВАГА

ЧАС АДПРАЎЛЕННЯ МЯСЦОВЫ

1. Папярэдні продаж білетаў праводзіцца касамі па вул. Чкалава, 9, 2-і зав. Баграціёна, 20, акрамя нядзелі; па пр-ту Скарыны, 18 — штодзённа.
2. Па тэлефоне 0-51 можна забраніраваць месцы на ўсе цягнікі з наступным афармленнем праязных дакументаў у спецыялізаваных касах броні № 17, 18, 19, 20, 21 па вул. Чкалава, 9.
3. За зміненнямі ў раскладзе руху цягнікоў і іх адменай неабходна сачыць па раскладу на вакзале, а таксама звяртацца ў даведачнае бюро па тэлефонах: 005; 225-54-10; 225-70-00.

Станцыя Мінск-Пасажырскі Беларускай чыгункі.

Саюзны бюджэт: маўчанне — знак згоды?

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Пацвярджэннем адзначанага можа служыць, прынамсі, згаданае вышэй інтэрв'ю дзяржаўнага сакратара на радыёстанцыі "Рэха Масквы". Чаго толькі не сказаў ён у ім, каб як мага хутчэй здзейсніць уніфікацыю плацежнага сродку, падатковай базы і фінансава-крэдытных рэсурсаў краін-удзельніц, а таксама прыняць Канстытуцыйны акт! Нават напомніў пра той факт, што беларусы і расіяне размаўляюць на адной — рускай — мове. Хоць кожнаму чалавеку з цвярозым розумам павінна быць зразумела: мова тут зусім ні пры чым.

Гэтак жа сама не можа быць належным аргументам для абгрунтавання неабходнасці неадкладнага стварэння адзінай пагранічнай і мытнай прасторы, забеспячэння адзінай грамадскай бяспекі, распрацоўкі і правядзення ў жыццё адзінай падатковай і фінансава-крэдытнай палітыкі, увядзення адзінага плацежнага сродку і прыняцця Канстытуцыйнага акта развіццё саюзнай эканомікі. Бо, як вядома, развіццё саюзнай эканомікі ніякім чынам не можа быць самамэтай. Гэта — усяго толькі адзін з магчымых шляхоў дасягнення розных мэтаў эканамічнага кшталту, у тым ліку стварэння новых рабочых месцаў і новай прадукцыі. У такой якасці саюзная эканоміка мае права на існаванне толькі тады, калі будзе даказана яе высокая параўнальная эфектыўнасць. А вось наконт таго, што стварэнне і паскоранае развіццё саюзнай эканомікі у рамках Саюза Беларусі і Расіі з'яўляецца найбольш эфектыўным (з усіх магчымых) шляхам вырашэння набалелых сацыяльна-эканамічных праблем, што зараз паўсталі перад дзвюма краінамі-ўдзельніцамі, існуе вельмі вялікае сумненне. Асабліва з улікам таго, што новая саюзная эканоміка ствараецца па вобразе і падабенстве з саюзнай эканомікай, якая была ў колішнім Савецкім Саюзе і адышла ў нябыт перш за ўсё таму, што аказалася неканкурэнтаздольнай.

Самазабойцы

На вялікі жаль, беларускія палітыкі, як правіла, даволі лёгка пападаюцца на падобныя "прыманкі" і ў рэшце рэшт аказваюцца ў расійскіх партнёраў на "кароткім павадку", пасля чаго, па сутнасці, страчваюць усякую рэальную магчымасць весці сваю "гульню". Вось і цяпер яны фактычна падыгрываюць расійскім палітыкам, якія распачалі сапраўдную гонку, імкнучыся як мага хутчэй прыняць увесь пакет лёсавызначальных міждзяржаўных рашэнняў, звязаных з юрыдычным афармленнем адзінай Саюзнай дзяржавы народаў Беларусі і Расіі.

Між тым агульнавядома: спешка заўжды спалучаецца з нявызначанасцямі. Пры гэтым, у чым большай спешцы прымаецца той ці іншы дакумент, тым больш застаецца ў ім недакладнасцяў і нявызначанасцяў. Усякія ж недакладнасці і нявызначанасці, якія застаюцца у дамоўленасцях паміж дзвюма краінамі, рана ці позна будуць абавязкова выкарыстаны на сваю карысць больш моцнай з іх. У нашым канкрэтным выпадку — Расійскай Федэрацыяй.

У гэтай сувязі асабліва хвалюе тое, як у нас распрацоўваецца і ўзгадняецца Канстытуцыйны акт, які павінен стаць Асноўным законам Саюзнай дзяржавы.

А між тым пераважная большасць з нас, шараговых грамадзян Рэспублікі Беларусь, і ў вочы не бачыла ніводнага праекта гэтага лёсавызначальнага дакумента і дакладна не ведае, аб чым канкрэтна ў ім ідзе размова. Хоць палітычныя лідэры Беларусі і Расіі маюць намер ужо на наступным чарговым пасяджэнні Вышэйшага дзяржаўнага савета прыняць падрыхтаваны праект Канстытуцыйнага акта Саюзнай дзяржавы, яны так і не сабраліся арганізаваць яго сапраўднае ўсенароднае абмеркаванне, з тым каб выслухаць думкі аб дадзеным дакуменце ад сваіх грамадзян і ўлічыць іх парады і пажаданні пры яго канчатковай дапрацоўцы. Праз афіцыйныя сродкі масавай інфармацыі нам зрэдку і вельмі скупа паведамляюць у асноўным аб тых супярэчнасцях, якія раз за разам узнікаюць паміж беларускім і расійскім бакамі падчас сумеснага абмеркавання чарговага праекта Канстытуцыйнага акта, ды яшчэ пра тое, як моцна "ўпіраецца" наш прэзідэнт, адстойваючы ўласныя інтарэсы.

Па ўсім бачна: **беларускія і расійскія ўлады вырашылі прыняць Канстытуцыйны акт без яго ўсебаковага абмеркавання з прыцягненнем шырокіх колаў грамадства, у тым ліку прадстаўнікоў апазіцыйных палітычных партый і грамадскіх рухаў.** Бо, канешне ж, пасля таго, як Аляксандр Лукашэнка і Уладзімір Пуцін на пасяджэнні Вышэйшага савета прымуць станоўчае рашэнне па гэтым дакуменце, сапраўднага ўсенароднага абмеркавання яго быць не можа. Асабліва з улікам амбіцыйнасці абодвух прэзідэнтаў. Кожны з іх у межах сваіх "уладанняў", безумоўна, пастараецца зрабіць усё, каб да мінімуму звесці крытыку на адрас ужо ўхваленага імі Канстытуцыйнага акта. А магчымасці для гэтага ў беларускага і расійскага прэзідэнтаў велізарныя, па сутнасці, неабмежаваныя.

Калі падсумаваць усё сказанае, дык прыходзіш да вельмі сумнай высновы. Выходзіць, сваім бязвольным маўчаннем мы не толькі даём згоду ўласным і расійскім палітыкам рабіць з намі ўсё, што ім уздумаецца, але і **моўчкі пагаджаемся з тым, што нашы народныя грошы, якія акумулююцца ў дзяржаўным бюджэце, выкарыстоўваюцца для закабалення Бацькаўшчыны**. Прычым, заўважу, вельмі значныя сумы. Да прыкладу, у мінулым годзе было запланавана пералічыць з нашага дзяржаўнага бюджэту ў бюджэт Саюза Беларусі і Расіі больш за 50 мільярдаў рублёў. У бягучым годзе гэтыя адлічэнні павінны скласці каля 52 мільярдаў рублёў. Як бы спатрэбіліся нам дадзеныя сумы для вырашэння набалелых пытанняў у галіне аховы здароўя і сацыяльнага забеспячэння, адукацыі і навукі, ад якіх напрамую залежыць наша сённяшняе жыццё і наша будучыня!

Маўчанне — золата?

Шчыра прызнаюся: калі ў мінулым годзе рыхтаваў для "Народнай волі" артыкул "Саюзны бюджэт: падпорка ці кармушка?" і з вялікімі цяжкасцямі здабываў неабходныя матэрыялы, я вельмі спадзяваўся, што мае намаганні будуць недарэмнымі, што яны абавязкова абудзяць шырокую грамадскасць і прымусяць рашуча ўзняць свой голас у абарону Бацькаўшчыны. Асаблівыя надзеі, натуральна, я ўскладваў на нашы палітычныя партыі і грамадскія рухі апазіцыйнага кшталту. Мне здавалася, што яны адразу ж выкарыстаюць артыкул дзеля таго, каб прад'явіць жорсткія патрабаванні да вышэйшага кіраўніцтва краіны, прымусяць яго адмовіцца ад далейшага правядзення памылковай палітыкі ва ўзаемаадносінах Рэспублікі Беларусь з Расійскай Федэрацыяй.

Аднак маім спадзяванням не суджана было спраўдзіцца. Апазіцыйныя партыі і грамадскія рухі абмінулі згаданы артыкул поўным маўчаннем, зрабіўшы выгляд, быццам яго ўвогуле не было, быццам беларускаму суверэнітэту нішто не пагражае. У гэтых стасунках апазіцыйныя палітычныя партыі і грамадскія арганізацыі перасягнулі нават афіцыйныя ўлады Беларусі і Расіі. Бо, трэба думаць, не без уплыву крытыкі, выказанай у маім артыкуле, саюзны бюджэт на 2003 год быў надрукаваны ў газеце "Советская Белоруссия" ад 30 студзеня 2003 года. Больш таго, Генадзь Селязнёў на сваёй прэс-канферэнцыі, якую ён наладзіў пасля прыняцця бюджэту Саюза Беларусі і Расіі на 2003 год, быў вымушаны публічна прызнаць, што названы бюджэт не з'яўляецца сакрэтам, і паабяцаць, што расійская і беларуская грамадскасць атрымаюць магчымасць кантраляваць, як расходуюцца саюзныя грошы.

Пасля апублікавання бюджэту Саюза Беларусі і Расіі на 2003 год мне падумалася: ну, цяпер ужо нашы апазіцыйныя палітыкі ні за што не адмоўчацца. Яны абавязкова скарыстаюць гэта для рэзкага ўзмацнення сваёй крытыкі дзеючага кіраўніцтва за неэфектыўнае выкарыстанне народных грошай. Тым больш што прыклад ужо быў пададзены. Аднак прайшло амаль тры месяцы, а ў перыядычным друку так і не з'явілася ніводнага грунтоўнага крытычнага артыкула нашых апазіцыйных палітыкаў па дадзеным пытанні. Быццам бы іх зусім не цікавяць ні сам па сабе саюзны бюджэт, ні тыя мэты, якія перад ім ставяць беларускія і расійскія прарабы будаўніцтва Саюзнай дзяржавы. Хоць, як ужо было адзначана вышэй, бюджэт Саюзнай дзяржавы і ўсё астатняе, звязанае з ім, — ніякія не дробязі, а самыя што ні ёсць ключавыя пытанні нашага выжывання і далейшага сацыяльна-эканамічнага, палітыка-прававога і нацыянальна-культурнага развіцця.

У сувязі з гэтым мяне вельмі здзівіла праграмная заява дэпутацкай групы "Рэспубліка" Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, у якой сярод чатырнаццаці праграмных патрабаванняў, за якія выступае памянёная парламенцкая фракцыя, **не знайшлося месца для патрабавання аб захаванні эканамічнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь**. Ну не могуць жа не разумець дэпутаты вышэйшага прадстаўнічага і заканадаўчага органа краіны, што эканамічны суверэнітэт — асноўны падмурак дзяржаўнай незалежнасці, а галоўная задача іх, дэпутатаў, — забеспячэнне дзяржаўнай незалежнасці Беларусі.

Асабліва дзіўным, незразумелым падаецца мне доўгае маўчанне нашых палітыкаў апазіцыйнага кшталту з нагоды няўмольнай страты намі свайго эканамічнага суверэнітэту на фоне нашага трагічнага гістарычнага вопыту. Як вядома, пры амаль поўным маўчанні тагачасных беларускіх палітыкаў Сталін у свой час падараваў Літве Віленшчыну, а Польшчы — Беласточчыну, затым па жывым адарваў ад Віцебшчыны яе значную частку і далучыў да расійскай Смаленшчыны. А між тым гэтым самым мы, беларусы, не толькі назаўсёды страцілі вельмі значную частку сваёй спрадвечнай тэрыторыі, але і фактычна асудзілі многіх сваіх суродзічаў на ганебны нацыянальны ўціск, адмаўленне ад сваёй нацыянальнай культуры, найперш — роднай мовы, ад сваіх гістарычных каранёў з тым, каб папоўніць сабой іншыя народы — літоўскі, польскі, рускі.

Згаданыя факты застаўляюць задумацца: **а ці не страцім мы ўсё апошняе, што яшчэ дазваляе нам, беларусам, лічыць сябе самастойным народам, які мае права на сваю ўласную дзяржаўнасць і светлую будучыню, калі і сёння будзем па-ранейшаму маўчаць?** Ці не пара ўсім нам, найперш апазіцыйным палітыкам, ва ўсю моц узняць свой голас у абарону сваіх правоў і нацыянальных інтарэсаў?

Пакуль не позна!

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на УП "Красная звезда", 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Фармат А-2. Тыраж: 29 390 экз. Заказ № 727.